

שיפור בחירות ההורים בתוכנית

“חיסכון לכל ילד”

של המוסד לביטוח הלאומי

דו"ח מסכם

5 ביולי 2023

מחברים

אוניברסיטת רייכמן

ד"ר אריאל טיקוצקי
גילי רומנקביץ'
פרופי שחר אייל

המוסד לביטוח לאומי

ציון מזרחי
שרה גרינצייג
יצחק גולן
להב כראדי

אוניברסיטת וושינגטון, המכון
למדיניות חברתית

פרופי מיכל גרינשטיין-וייס
ד"ר אולגה קונדרטצ'בה
ד"ר סטיבן רול
דניאל ישועה
ד"ר אורן הלר

Social Policy Institute – Washington University in St. Louis

אוניברסיטת רייכמן

מחקר זה מומן על ידי המוסד לביטוח לאומי

פתח דבר

המחקר "שיפור בחירות ההורים בתוכנית "חיסכון לכל ילד" של הביטוח הלאומי" התבצע בין ה-31 באוקטובר ל-30 במרץ 2022. ומאז בוצעו שיפורים מהותיים בהנגשת המידע לציבור כפי שהומלץ במחקר.

בטרם פרסום המחקר ובמהלך שנת 2023, נעשו בביטוח הלאומי פעולות על מנת להגביר מודעות "לחיסכון לכל ילד". למשל: [קמפיין "חיסכון לכל ילד"](#) שהיה במגוון רב של מדיות, טלוויזיה, דיגיטל, שלטי חוצות, רדיו ועוד. הקמפיין שזכה בפרסים גרם לשיא של הכפלה מצד ההורים. כמו כן, הביטוח הלאומי קידם את הקמפיין באתר הביטוח הלאומי ובקידום ייעודי. בנוסף, באתר הביטוח הלאומי הוקם [דף ייעודי בעיצוב חדש](#) (דף נחיתה) כדי לעודד חווית משתמש טובה יותר לתמרוץ ההורים, לבצע הכפלה וכן להגביר מודעות לחיסכון.

הביטוח הלאומי יצר [חוברת הסברה של זכויות להורים](#) (שייצא לכל ההורים משנת 2022 ועודד אותם לפתוח תוכנית חיסכון, לבדוק את התנאים ובמידת האפשר לבצע), עדכן את המכתבים לנוסחים חדשים, הוציא מסרונים ועוד.

פעולות אלו כאמור, נעשו במסגרת האגפים המקצועיים ובטרם פרסום המחקר (שהמליץ על אותם פעולות שנעשו בביטוח הלאומי) והציג יעילות ועלייה חסרת תקדים בהיבט של הנעת הורים ב-"חיסכון לכל ילד" וכך נמשיך לעשות.

הביטוח הלאומי רואה חשיבות גדולה בהמשך מעקב של מינהל המחקר יישום שינויים ושיפורים הן בהנגשה לציבור והן בתיקוני חקיקה שיכולים לצמצם את האי שוויון בין אוכלוסיות שונות במדינת ישראל.

בברכה,

ניצה (קלינר) קסיר
סמנכ"לית מחקר ותכנון

מבוא

כלי מדיניות חדש שצובר תאוצה בעולם המערבי בשנים האחרונות הנו תכניות חיסכון ממשלתיות לילדים ולבני נוער הנקראות Child Development Accounts (CDA). תכניות אלה נפתחות במטרה למתן את ההשפעות ארוכות הטווח של העוני, והן נפתחות בדרך כלל לתינוקות או לילדים צעירים במטרה לסייע להורים לצבור נכסים עבור ילדיהם. כשהילדים נעשים בוגרים, הנכסים שנצברו יכולים לשמש למגוון תחומים כמו רכישת השכלה גבוהה או דיור.

בשנת 2017, ממשלת ישראל, באמצעות המוסד הביטוח הלאומי, התחילה להפעיל תכנית כזו בשם "חיסכון לכל ילד". במסגרת התוכנית, הממשלה מפקידה לתכניות חיסכון סכום כסף קבוע באופן חודשי ומעניקה לילדים כמה מענקים במהלך שנות החיסכון. ההורים יכולים לבחור האם להפקיד את הכספים בחשבון בנק או בקופת גמל, והם יכולים לבחור בין מסלולי השקעה בעלי סיכון נמוך, בינוני או מוגבר. כמו כן, ההורים יכולים להכפיל את סכום הפיקדון על חשבון קצבת הילדים החודשית שהם מקבלים מהביטוח הלאומי. במידה והורי היילוד לא נוקטים כל פעולה במסגרת תכנית זו במסגרת שישה חודשים מהלידה, הכספים מופקדים על פי ברירת המחדל שקובעת הממשלה מעת לעת.

לאחר הלידה, הביטוח הלאומי שולח להורה התינוק (לרוב - האם) מכתב ומסרון (SMS) ובהם הסבר על התוכנית והאפשרויות הקיימות במסגרתה, כמו גם הנחיות כיצד על ההורים לפעול על מנת לבחור את המסלול המתאים להם בתכנית ולהכפיל את סכום ההפקדה אם רצונם בכך. אולם, למרות פעולות אלה של המוסד לביטוח לאומי שנועדו לגרום לבחירה פעילה של ההורים, ולמרות התועלת הכלכלית הצפויה מבחירה פעילה כתוצאה מהגדלת החיסכון, שיעור ההורים שנוקטים פעולה במסגרת תכנית חיסכון לכל ילד נותר נמוך.

לכן, המוסד לביטוח לאומי שואף להגדיל את שיעור ההורים שעושים בחירה פעילה בתכנית, ולמטרה זו ערכנו את המחקר הנוכחי בשיתוף המוסד לביטוח הלאומי, לבחינת דרכים חדשניות לעודד הורים לנקיטת פעולה במסגרת תכנית חיסכון לכל ילד. מחקר זה הינו ניסוי שבמסגרתו ערכנו שינויים והתאמות של המסרים שנשלחים להורים. בכלל זה שינינו את נוסח המכתב שנשלח להורים, שינינו את נוסח המסרון והגברנו את תדירות שליחתו, וכן שלחנו מסרים לשני ההורים ולא רק לאם כמו שהיה בדרך כלל לפני הניסוי. כל זאת מתוך מטרה לגרום להורים להיות פעילים יותר בבחירת מסלול ההשקעה ולבחור להגדיל את סכום הפיקדון. במהלך הניסוי הורים לתינוקות שנולדו בתקופת הניסוי חולקו באופן אקראי ל-9 קבוצות ניסוי ולקבוצת ביקורת, כאשר התקשורת אל מול ההורים שונתה באופן שונה עבור כל אחת מקבוצות הניסוי ואילו עבור קבוצת הביקורת, התקיימה התקשורת כפי שמקובל בתכנית חיסכון לכל ילד.

ממצאי המחקר מראים שהשינויים וההתאמות שבוצעו באופן התקשורת עם ההורים היו יעילים בשיפור שיעורי הבחירה הפעילה של ההורים ובישעורי הכפלת החיסכון. בפרט, קבוצת הניסוי שקיבלה את כל

מרכיבי ההתערבות – שינוי נוסח המכתב, שינוי נוסח המסרון, הגברת תדירות המסרונים ושליחת מסרונים לשני ההורים במקום לאחד מהם בלבד – רשמה את השיפורים החדים ביותר.

השוואה לפי מאפייני התינוק והוריו מלמדת שההתערבויות היו דומות בעילותן עבור יילודים משני המינים, ובחלק מהפרמטרים שנבדקו הן היו יעילות יותר בקרב תינוקות בכורים בהשוואה לתינוקות להם אחים או אחיות גדולים. בקרב יהודים לא חרדים נרשמה היעילות הגבוהה ביותר, בהשוואה לחרדים ולערבים. השוואה לפי רמות הכנסה מראה שחלק מההתערבויות היו יעילות בהנעת הורים בעלי הכנסה בינונית וגבוהה להגדיל את ההפקדה לחיסכון עבור ילדיהם, אך לא השפיעו על בעלי הכנסה נמוכה לעשות כן. ממצא זה יכול ללמד על קושי לחסוך בקרב בעלי הכנסה נמוכה ומרמז כי מרכיבים בתכנית חסכון לכל ילד הינם רגסיבים.

לסיכום, ממצאי הניסוי מראים שאילו ההתערבות הייתה מיושמת עבור כלל אוכלוסיית חיסכון לכל ילד, השפעותיה המצטברות ביחס למצב הנוכחי היו משמעותיות ביותר. לכן, לאור העלות הזניחה של הפעלת ההתערבויות שנכללו בניסוי, אנו ממליצים למוסד לביטוח לאומי לאמץ מודל זה כגישה סטנדרטית. כלומר, ההמלצה שעולה ממחקר זה הינה להשתמש במערך של התערבויות קלות (הינדים) שיניעו את ההורים למעורבות בבחירת תכנית החסכון של ילדיהם, ולהכפיל את ההפקדה החודשית. בפרט, אנו ממליצים ליישם את מערך השינויים שמצאנו כיעילים ביותר בניסוי זה: לערוך שינויים בתוכן ובנראות המכתב, כולל המעטפה, שנשלח להורי הילדים כך שיהיה יותר מניע לפעולה; לשנות את נוסחי המסרונים שנשלחים להורים כך שבעזרת תובנות התנהגותיות יניעו אותם לחשוב יותר על התועלות העתידיות לילדיהם; להגדיל את תדירות שליחת המסרונים, ולשלוח אותם לשני ההורים.

תכנית "חסכון לכל ילד"

בראשית שנת 2017 השיקה מדינת ישראל, באמצעות המוסד לביטוח לאומי, תכנית CDA בשם חיסכון לכל ילד, שמטרתה לצמצם את ממדי העוני המתמשך על ידי פיתוח נכסים פיננסיים לילדי ישראל. במסגרת התכנית, מופקדים מדי חודש 55 ₪ מהממשלה לחשבונות ייעודיים לתוכנית זו אשר משויכים לכל אחד מילד ישראלי מתחת לגיל 18 (במרבית תקופת הניסוי סכום ההפקדה החודשי היה 51 ₪, ולכן בהמשך העבודה נתייחס לסכום זה. בחלק קטן בסופו עלה סכום ההפקדה החודשית ל-52 ₪ לחודש ובהמשך ל 55 ₪ לחודש).

תכנית חיסכון לכל ילד הינה תכנית אוניברסלית שניתנת לכל תינוק שנולד. יחד עם זאת, קיימת בתכנית גמישות בכך שהיא מאפשרת להורים להירשם באופן פעיל לתכנית ולבחור את סכום ההפקדה החודשי ואת מסלול ההשקעה. נוסף על ההפקדה החודשית של 51 ₪ על ידי הביטוח הלאומי, ההורים יכולים להפקיד 51 ₪ נוספים מתוך קצבת הילדים החודשית ועל ידי כך להגדיל את סכום ההפקדה החודשי ל-102 ₪. יתר על כן, ההורים יכולים לבחור האם להפקיד את הכספים בחשבון בנק או בקופת גמל. כספים המופקדים בחשבונות בנק צפויים להניב תשואות נמוכות יחסית לאורך זמן; לאורך טווחי זמן ארוכים קופות גמל מניבות תשואות גבוהות יותר, בממוצע, אם כי התשואות משתנות במידה ניכרת בהתאם לקופה שנבחרה. כמו כן, ההורים יכולים

לבחור בין מסלולי השקעה בעלי סיכון נמוך, בינוני או מוגבר (ובהתאם, בד"כ, תשואה נמוכה, בינונית או גבוהה), כמו גם במסלולי שריעה או הלכה התואמים את עקרונות האסלאם או היהדות, בהתאמה.

אם ההורים לא נוקטים כל פעולה תוך שישה חודשים ממועד הלידה, הילדים נרשמים לתכנית כברירת מחדל. במצב זה, הכספים מופקדים על פי מפרטי ברירת המחדל שקבעה הממשלה: עבור ילדים בכורים הכספים מופקדים בקופת גמל בתשואה נמוכה, ואילו ילדים שאינם בכורים משויכים לאותם אפיקי חיסכון כמו אחיהם הגדולים (גם ברירת המחדל של מסלול החסכון משתנה מעת לעת. מאחר ובמשך תקופת הניסוי ברירת המחדל היתה קופת גמל בסיכון נמוך, אליה נתייחס בהמשך הדברים). ברירת המחדל אינה כוללת הפקדה נוספת על חשבון קצבת הילדים, וכן בחירות קודמות של ההורים להפקדת 51 ₪ נוספים מדי חודש מקצבת הילדים אינן עוברות הלאה לילדים חדשים.

בנוסף להפקדה החודשית, תכנית חיסכון לכל ילד מעניקה לילדים כמה מענקים במהלך שנות החיסכון: בגיל 3 מקבלים הילדים 251 ₪; בגיל 12 (לבנות) או 13 (לבנים) מתווסף לפיקדון סכום דומה (החל מינואר 2022: 261 ₪); בגיל 21, בהנחה שהכספים לא נמשכו קודם לכן, החוסכים מקבלים 502 ₪ נוספים (החל מינואר 2022: 522 ₪), מענק אשר נועד לא רק להגדיל את החיסכון כי אם גם לעודד את החוסכים להישאר בתוכנית מעבר לגיל 18.¹

על מנת לעודד בחירה פעילה, הביטוח הלאומי יוצר קשר עם ההורים ומיידע אותם על התכנית ופרטיה. תקשורת זו כוללת שליחת מכתב באמצעות הדואר אשר מגיע להורים כחודש עד חודש וחצי אחרי הלידה.² בנוסף, הביטוח הלאומי שולח גם מסרונים כשלושה חודשים אחרי הלידה וכשבועיים לפני תום תקופת ששת חודשי הבחירה, במידה וההורים עדיין לא ביצעו בחירה פעילה לפני מועדים אלה.

יחד עם זאת, שיעורי הבחירה הפעילה בתכנית נמוכים ופחתו מאז השקתה. עם תחילת התכנית בשנת 2017, נרשמו 68.8% של בחירה פעילה בתכנית חיסכון לכל ילד, ושיעור המכפילים את החיסכון היה 43.0% (Grinstein-Weiss et al., 2019). ביולי 2019 שיעור הבחירה הפעילה ירד ל-54%, ואילו ביולי 2020 השיעור ירד ל-41%.

לאורך תקופת החיסכון עשויים להצטבר בתוכנית חסכון לכל ילד סכומים משמעותיים, תוך הבדלים ניכרים, כתלות בבחירות שנעשו על ידי ההורים. בחישוב של פרופ' גרינשטיין-ווייס ושל הביטוח הלאומי, הצטברות החיסכון עשויה לנוע ממינימום של 12,650 ₪ ועד ל-61,700 ₪, כתלות בבחירות שעושים ההורים

¹ מאז תחילת יישום התכנית חיסכון לכל ילד, בוצעו בה מספר שינויים. אנו מעריכים שההשפעה של השינויים הללו על מהלך המחקר והמסקנות שעולות ממנו הינן שוליות, אם בכלל קיימות. ראו פירוט בנספח א.
² להלן תיאור התהליך מהלידה עד שליחת המכתב: זמן קצר אחרי הלידה, תינוקות נרשמים במערכת המידע של בית החולים. 3-4 שבועות לאחר מכן, מנהל האוכלוסין במשרד הפנים מתעד את הלידה במערכתיו, ובלילה שאחרי הרישום (למעט בימי חמישי, שישי ושבת), מערכת המידע של הביטוח הלאומי שולפת מידע זה. יום או יומיים לאחר מכן, מערכות המידע של הביטוח הלאומי שולפות מידע נוסף בנוגע לילודים החדשים ממערכות המידע של בית החולים (למשל, חשבון הבנק של האם). בשלב הבא, הביטוח הלאומי משתמש במידע זה על מנת לייצר מכתב בפורמט PDF אשר כולל פרטים אודות האם והתינוק. מכתבים אלה נשלחים באופן דיגיטלי לחברת "אורדע פרינט", אשר מדפיסה ושולחת אותם להורים באמצעות דואר ישראל, בתוך 48 שעות מרגע קבלתם. הורי התינוק אמורים לקבל את המכתבים מהביטוח הלאומי ובהם מידע אודות תכנית חיסכון לכל ילד בתוך 7-10 ימים מעת שליחתם. סה"כ תהליך זה אורך כחודש עד חודש וחצי.

במהלך תקופת החיסכון, כמו אפיק החיסכון והכפלת ההפקדה החודשית (Grinstein-Weiss et al., 2019). לכן, להגדלת שיעורי הרישום האקטיבי ולעידוד בחירות שיביאו לצבירת נכסים יש השפעה רבה על הרווחה העתידית של ישראלים.

מטרת הניסוי

המוסד לביטוח הלאומי מבקש לשפר את האפקטיביות של תוכנית חסכון לכל ילד, ולבדוק האם באמצעות תובנות התנהגותיות ניתן לשפר את הבחירות הכלכליות של ההורים במסגרת התוכנית.

לשם כך, המוסד לביטוח לאומי התקשר עם צוות החוקרים מאוניברסיטת וושינגטון בסנט לואיס ומאוניברסיטת רייכמן במטרה לתכנן ולבצע ניסוי שדה מבוקר עם הקצאה מקרית (RCT). הניסוי כולל הפעלה ובדיקה של התערבויות שונות שעושות שימוש בתובנות התנהגותיות, במטרה לשפר את שיעור הרישום האקטיבי של ההורים לתוכנית, וכן את ההחלטות שלהם במסגרתה.

לניסוי הוגדרו שאלות המחקר הבאות:

- 1) האם וכיצד שינויים קלים במכתבים ובמעטפות שנשלחים על ידי הביטוח הלאומי להורים זמן קצר לאחר הלידה ישפיעו על החלטות ההורים באשר להרשמה ולהשתתפות בחיסכון לכל ילד?
- 2) האם ובאיזו מידה תוספת מכתב בערבית תשפיע על הרשמה והשתתפות פעילה בתוכנית, במיוחד בקרב משפחות ערביות?
- 3) האם וכיצד שינויים בתוכן המסרונים אשר נשלחים על ידי הביטוח הלאומי להורים ישפיעו על האינטראקציה של ההורים עם התוכנית?
- 4) האם וכיצד מסרונים נוספים, ובנוסחים שונים (מעבר לאלה שנשלחים כברירת המחדל בידי ביטוח לאומי), ישפיעו על שיעור ההרשמה הפעילה ועל ההשתתפות בתוכנית?
- 5) האם וכיצד השפעות אלה נבדלות לפי מאפיינים מרכזיים של המשפחה, כגון דת/מוצא אתני, הכנסת משק הבית, ולפי מיקומו של הילד במשפחה.

רקע תאורטי

רשת הביטחון הסוציאלית משמשת כתבל הצלה משמעותי לבעלי הכנסה נמוכה, באמצעות תמיכה ומתן משאבים הנחוצים למילוי צרכיהם הבסיסיים של פרטים ומשפחות. הספרות מראה כי לחסכוניות ולנכסים תפקיד מרכזי ברווחתם הכלכלית של משקי הבית (Sherraden, 1991). אפילו חיסכון צנוע יכול לעזור למשקי הבית למתן את ההשפעה של זעזועים כלכליים כמו פיטורים או צמצום בהכנסות מסיבות אחרות. כך, למשל, נמצא כי בעלות על נכסים נזילים, אפילו מעטים, מפחיתה את הסיכוי לחוות מצוקה כלכלית כגון היעדר יכולת לשלם חשבוניות או לקנות מזון (McKernan et al., 2009; Gjertson, 2016). בעלות על נכסים מאפשרת גם

חיסכון לטווח ארוך, למשל עבור רכישת דירה או מימון השכלה גבוהה, אשר יכול לעזור לאנשים להיחלץ מעוני. לצד זאת, לבעלות על נכסים יש גם יתרונות לא כספיים, כמו שיפור היכולת לתכנן לטווח זמן ארוך (Sherraden, 1990; Sherraden, 1991; Shobe & Page-Adams 2001). בנוסף, בעלות על נכסים מאפשרת גמישות שיכולה לשפר את קבלת ההחלטות של משקי בית: היא מאפשרת להם לשקול את מטרותיהם באופן רחב מבלי להיות מושפעים מהצורך לפתור בעיות פיננסיות דחופות (Mani et al., 2013; Mullainathan & Shafir, 2013). בארה"ב, תכניות של חשבון פיתוח אישי – Individual Development Account (IDA) – אשר מסייעות לבעלי הכנסה נמוכה לחסוך, נמצאו כמסייעות בהקטנת חובות, בהגדלת כמות הנכסים הנזילים, בשיפור רמת ההשכלה, בהקלה על בעלות על בתים באמצעות סליקת חובות ובהגדלת ההון העצמי (Grinstein-Weiss et al., 2008; Grinstein-Weiss et al., 2012; Grinstein-Weiss et al., 2013; Mills et al., 2016).

לבעלות על נכסים יכולה להיות השפעה גדולה על ההשקעה של משפחות ברווחת ילדיהם, הן בטווח הקצר והן בטווח הארוך. כך למשל, נמצא קשר חזק בין בעלות על נכסים פיננסיים ואחרים לבין הישגים אקדמיים (Green & White, 1997; Boehm & Schlottmann, 1999; Haurin, Parcel, & Haurin, 2002; Zhan & Sherraden, 2003; Williams Shanks, 2007; Kim & Sherraden, 2011; Elliott, Destin, & Friedline, 2011). ילדים עם חסכוניות, אפילו קטנים, נוטים יותר ללכת לקולג', ובעלות על נכסים של משקי בית מתואמת עם הישגים אקדמיים טובים יותר והתפתחות רגשית-חברתית טובה יותר של ילדיהם (Grinstein-Weiss, 2014; Williams Shanks & Beverly, 2014).

תכניות חיסכון ממשלתיות לילדים ולבני נוער בשם Child Development Accounts (CDA) הינן כלי מדיניות חדש יחסית אשר מופעל במדינות שונות במטרה למתן את ההשפעות ארוכות הטווח של העוני. תכניות חיסכון אלה נפתחות בדרך כלל לתינוקות או לילדים צעירים במטרה לסייע להורים לצבור נכסים עבור ילדיהם, במרבית המקרים עבור השקעה עתידית בהשכלה גבוהה או לרכישת דירה. כאשר ה-CDA נפתח בגיל צעיר, הצטברות הקרן וריבית לאורך השנים מביאה לסכומים משמעותיים גם כאשר מדובר בפקדונות יחסית נמוכים. בדרך זו תכניות אלה משפרות את מצבם הכלכלי-חברתי של מוטביהן, מאפשרות ניידות חברתית ומפחיתות את העוני הבין-דורי.

בשנים האחרונות תכניות CDA נעשו נפוצות ברחבי העולם (Lee, Yao & Lai, 2023; Kivumbi et al., 2019). חלקן מלוות במחקרי הערכה, מהם ניתן לראות שבאופן כללי שהתכניות תורמות לשיפור בהישגים הלימודיים של הילדים (Elliott, et al. 2019). התוכניות המבטיחות ביותר לבניית נכסים חולקות מספר מאפיינים מרכזיים: הן מתחילות בגיל צעיר, הן נפתחות באופן אוטומטי, והן כוללות הפקדה ראשונית (Grinstein-Weiss, Williams Shanks & Beverly, 2014).

תכניות ממשלתיות שמספקות תמיכה לאזרחים עשויות להיות יעילות והוגנות יותר אם יאפשרו מיצוי קל של ההטבות וגישה קלה למידע הרלוונטי. אפילו חסמים קטנים למעורבות ולהשתתפות, כגון כמויות גדולות של טפסים או הצגה לא ברורה של אפשרויות התוכנית, עלולים לפגוע באפקטיביות של תכניות עבור האנשים שהן נועדו לשרת (Kahneman, 2003). יחד עם זאת, מחקרים בתחום הכלכלה ההתנהגותית מראים ששינויים

פשוטים בסביבת קבלת ההחלטות עשויים להשפיע באופן משמעותי על קבלת החלטות הפרט, כולל קבלת החלטות פיננסיות של משקי הבית (למשל, Thaler & Sunstein, 2008). שליחת הודעות בנושא פיקדונות נמצאו כמגדילות את סכומי החיסכון (Grinstein-Weiss, 2017; Roll et al., 2023). התערבות מוכחת נוספת היא סבסוד של הפקדות נוספות, כאשר בניסוי שבדק את ההשפעה של סבסוד הפקדה נוספת על ההפקדה לחיסכון של החוזרי מס, נמצא שהחיסכון זינק מ-16% ללא ההפקדה הנוספת ל-71% עם הפקדה נוספת של 25% (Despard et al., 2022).

תכנית "חיסכון לכל ילד" מספקת הזדמנות מצוינת להדגים את התועלת של שילוב תובנות התנהגותיות בתוכנית מדיניות ציבורית. אנו מתבססים על ספרות קודמת ותובנות מכלכלה התנהגותית כדי לעצב את התערבויות המחקר אשר מגדילות את המעורבות הפעילה בתוכנית ומעודדות הפקדת סכומי כסף גבוהים יותר.

התערבויות במכתבים

ראשית, הסתמכנו על מספר מושגים ודוגמאות מניסויי שדה בכלכלה התנהגותית כדי להחליט על עיצוב מחדש של המכתבים והמעטפות הנוכחיים של ביטוח לאומי. הספרות מצביעה על כך שהתערבויות אשר מציגות תוכן פשוט, מבליטות את המידע החשוב יותר, משתמשות בשפה מכוונת פעולה ובגרפיקה ברורה ומושכת ומדגישות רווחה עתידית עשויות להיות יעילות בהשפעה על תוצאות מפתח רצויות.

עבודה של צוות מדעי חברה והתנהגות של ממשלת ארצות הברית (Social and Behavioral - SBST Sciences Team) מציגה מספר דוגמאות להשפעה של שינויים באופן מתן מידע בתוכניות ממשלתיות פדרליות על תוצאות התוכנית. לדוגמא, בשיתוף פעולה עם משרד החקלאות האמריקני (USDA), SBST תכננו מכתב שיספק מידע רלוונטי אודות תכנית המיקרו-הלוואות של USDA לחקלאים מעוטי יכולת כלכלית. המכתב כלל עובדות על התוכנית, מידע מותאם (פירוט צעדים לפעולה) על אופן הגשת בקשה למיקרו-הלוואה במימון הממשלה, ופרטי קשר של משרדי הלוואות מקומיים. התערבות זו הגדילה באופן מובהק את ההשתתפות בתוכנית המיקרו-הלוואות בקרב החקלאים ב-22% (SBST, 2015).

דוגמה נוספת מגיעה מקמפיין הסברה של משרד הבריאות ושירותי האנוש בארצות הברית (HHS). אנשים שהתחילו למלא את טפסי הבקשה לביטוח בריאות, אך לא השלימו אותם, קיבלו מכתבים שעוצבו בעזרת תובנות התנהגותיות ואשר קראו להם להירשם לתוכנית ביטוח בריאות לפני תאריך היעד (דד-ליין). ההתערבות כללה שמונה גרסאות שונות של מכתבים, אשר כללו התערבויות מסוגים שונים. לדוגמא, התערבות אחת הייתה צירוף תמונה של השולח במטרה למשוך את תשומת לב הקורא וליצור תחושה של קשר אישי; התערבות אחרת היתה מסוג "הנחיית כוונת יישום" (implementation intention prompt) - בקשה ממקבלת המכתב לציין את החודש, היום והשעה הספציפיים בו הוא/יא מתכננים להשלים את הרשמתם לתוכנית ביטוח הבריאות; התערבות אחרת השתמשה באלמנטים של נורמות חברתיות. התערבות נוספת עשתה שימוש ב"שנאת הפסד" – התופעה הפסיכולוגית לפיה עוצמת התחושות השליליות הנחוות במקרה של הפסד גדולה במידה ניכרת מאשר עוצמת התחושות החיוביות הנחוות במקרה של רווח בגודל אבסולוטי דומה (Kahneman & Tversky, 1979). התוצאות הראו כי בעוד חלק מהמכתבים לא היו יעילים (למשל: אלה שעשו שימוש בנורמות חברתיות)

היו מכתבים יעילים במיוחד - למשל המכתבים שכללו "הנחיית כוונת יישום" ותמונה של השולח העלו את שיעור ההרשמה לביטוח בריאות ב-13.2 (SBST, 2015).

במחקר אחר נבחנה כיצד עיצוב מחדש של מכתב אשר מיועד לאנשים המגישים טפסים למס הכנסה וזכאים להחזר מס (EITC) עשוי להשפיע על ההשתתפות בתוכנית (Bhargava et al., 2015). המחקרים עיצבו מחדש את הדיוור הסטנדרטי כדי לשנות את מורכבות המידע, ולהציג את יתרונות התוכנית. החוקרים גם עיצבו מחדש את המעטפות, הציגו מידע כספי באופן גרפי והוסיפו וריאציות של הודעות אחרות. נמצא כי הכללה פשוטה של היתרונות הפוטנציאליים של EITC בגופן גדול ומודגש הייתה בעלת ההשפעה הגבוהה ביותר בהעלאת ההשתתפות בתוכנית. יחסית למכתב הביקורת, ההתערבות המוצלחת ביותר הגדילה את ההשתתפות בתוכנית ב-8%.

לבסוף, Goda, Manchester, and Sojourner (2012) בחנו כיצד מידע על צמיחה אקספוננציאלית יכול להשפיע על התנהגויות חיסכון לטווח הארוך. החוקרים השתמשו בהתערבויות מקוונות ובמכתבים שסיפקו לאנשים מידע כללי אודות חשיבות החיסכון לפנסיה. כמו כן, ההתערבויות סיפקו מידע מותאם-אישי על האופן שבו הפקדות לפנסיה יכולות להיתרגם לסכום הכסף שיצטבר בקרן הפנסיה בעת פרישה. ממצאי המחקר הראו כי מתן תחזיות הכנסה מחיסכון לפנסיה - כלומר תחזיות כמה הכנסות נוספות לעת הפרישה ייווצרו כתוצאה מהצטברות חיסכון - הייתה היעילה ביותר בעידוד התנהגויות חיסכון ביחס לקבוצת הביקורת שלא קיבלה מכתב. בהשוואה לקבוצת הביקורת שלא קיבלה שום התערבות, מתן תחזיות אודות ההכנסה הצפויה לעת פרישה ומידע כללי על ההפקדות הגדילו את הסבירות לשינוי הפרשות כספים ב-29%.

מעבר לדוגמאות מבוססות מכתבים, ראיות נוספות ממחישות כי התערבויות המראות את השלכות הצמיחה האקספוננציאלית (McKenzie & Liersch, 2011), התערבויות שמכוונות אנשים לאוריינטציה עתידית (Hershfield et al., 2001), והתאמה אישית של תחזיות ומידע על תשלומים עתידיים פיננסיים (Smyrnis et al., 2018; Dolls et al., 2019) – כל אלה יכולים להניע אנשים לשפר את התנהגויות החיסכון שלהם לטווח הארוך. באופן כללי, הבלטה של מידע או של אפשרויות בחירה מסוימות (Grinstein-Weiss et al., 2017; Castelo et al., 2015; John & Blume, 2018; Ideas42, 2015; SBST, 2015; Shah et al., 2016) עשויים להיות בעלי השפעות משמעותיות על קבלת החלטות פיננסיות.

התערבויות במסרונים

בפיתוח התערבויות המסרונים, הסתמכנו על ספרות קיימת על שינוי תוכן מסרונים, הוספת מסרונים ושינוי העיתוי שלהם.

באופן כללי, קיימת הסכמה שמסרונים יכולים להיות יעילים בשיפור התוצאות וההתנהגויות הכלכליות של משקי בית, כמו הגדלת חיסכון, הפחתת הזנחה של הלוואות (loan delinquency) וכן בשיפור בדירוגי האשראי (Roll & Moulton, 2019; Karlan, Morten, & Zinman, 2016). מסרונים נמצאו יעילים לא רק בהקשרים פיננסיים, אלא גם חינוכיים (Gershoni, 2021; Castleman & Page, 2015) ובריאותיים (Finitis, 2016; Pellowski, & Johnson, 2014; Thakkar et al., 2016). המחקר הקיים מספק תמיכה ביעילותם של מסרונים,

כאשר גם התזמון, גם העיצוב וגם התוכן שלהם יכולים להשפיע על מידת יעילותם (Karlan, Morten, & Zinman, 2016). בישראל, הרן-רוזן ושדה מצאו שמסרונים שהביטוח הלאומי שלח להורים הינם אפקטיביים בעידוד הבחירה הפעילה שלהם בחיסכון לכל ילד. הן מצאו שבקרב כל האוכלוסייה בממוצע, המסרונים יעילים בעידוד בחירה פעילה, בהכפלת ההפקדה החודשית ובבחירת מסלול חיסכון בסיכון גבוה. עם זאת, בקרב הורים מהחברה החרדית ומהחברה הערבית יעילותם של המסרונים הייתה מוגבלת (Haran Rosen & Sade, 2022).

ביחס לתזמון, ספרות המחקר מציינת כי התערבויות שנמסרו בזמן קבלת החלטות פיננסיות בקרב משקי בית נטו להיות יעילות יותר בשיפור התנהגויות ותוצאות פיננסיות (Fernandes, Lynch, & Netemeyer, 2014). בהתאם לטיעון זה Roll et al. (2019) ו-Grinstein-Weiss et al. (2017) הדגימו כי התערבויות של מסרונים בעלי "חתימה נמוכה" (low-touch) המתקבלים בעת הגשת דיווח מס שנתי יכולים להשפיע על התנהגויות החיסכון של מגישי דיווחי המס. מסקנות דומות מתקבלות כאשר בוחנים התנהגויות לא פיננסיות. Dai, Milkman, and Riis (2014) גילו כי אנשים נוטים לעסוק יותר בהתנהגויות שאיפה (aspirational) (למשל, פעילות גופנית, דיאטה והשגת מטרות אישיות) בנקודות זמן מסוימות, כמו תחילת שנה, חודש או שבוע חדשים, כמו גם חגים או ימי הולדת ("אפקט התחלה חדשה"). אמנם מיקוד התערבויות לאירועים ספציפיים עשוי להיות חיוני, אך חשוב גם לקחת בחשבון את התדירות והתזמון המדויק של התערבויות במסרונים.

Kasy and Sautmann (2021) בחנו כיצד עיתוי הפנייה לחקלאים יכול להשפיע על ההסתברות שיירשמו לתוכנית ממשלתית בהודו. המחקרים מצאו כי שיחות טלפון שבוצעו בבוקר עם מסרון שנשלח שעה לפני השיחה היו בעלות ההצלחה הגבוהה ביותר בהנעת החקלאים. התערבות זו הייתה טובה במעט, בהשוואה לשיחות טלפון בבוקר בשילוב מסרון 24 שעות לפני או ללא מסרון כלל. ההתערבות הכי פחות מוצלחת הייתה שיחות טלפון שנערכה בערב ללא מסרון מקדים לקראת השיחה. ממצאים נוספים ממחקר בתחום הבריאות תומכים בהנחה כי לתדירות המסרונים השפעה על תוצאות בריאות (Hall, Cole-Lewis, & Bernhardt, 2015).

מחקר של Karlan et al. (2016) מצא ששליחת הודעות טקסט מעודדות לקוחות בנקים לבצע הפקדות לתכנית חיסכון, אך לשליחת הודעות פעם נוספת לא הייתה השפעה. תוצאות דומות התקבלו בניסוי שטח אחר שנערך על ידי Innovations for Poverty Action (IPA, 2021). צוות המחקר הגיע למסקנה כי לשינוי עיתוי שליחת המסרון (למשל, שעה ביום; יום בשבוע) ותדירותו (למשל, פעם או פעמיים בחודש) אין השפעה נוספת על התוצאות החיוביות של המסרון. בדומה לכך, Karlan, Morten, and Zinman (2016) מצאו כי שליחת מסרון ללווים עם תזכורת לתשלום ההלוואה הקרובה בתאריך הפירעון, יומיים או יום לפני תאריך התשלום, לא השפיעה באופן שונה על החוזרים. ממצאים נוספים אלה מצביעים על כך שלשינוי העיתוי או התדירות של הודעות הטקסט עשויה להיות השפעה מוגבלת על התנהגויות החיסכון, אם כי ייתכן שהדבר תלוי בנושא ובהקשר.

באופן כללי יותר, מחקרים רבים בחנו את ההשפעות של תוכן מסרונים על קבלת החלטות והתנהגויות אינדיבידואליות, כולל מידע מותאם אישית (Karlan et al., 2016; Haynes et al., 2013), שפה מכוונת פעולה או אוטונומיה (Shah et al., 2018), מסגור של רווח והפסד (Karlan, Morten, & Zinman, 2016; Karlan et al., 2016; IPA, 2021), רווחה עתידית של המשפחה (Shah et al., 2018) כמו גם קביעת מועדים ספציפיים

להשלמת פעולה כלשהי או לקבלת החלטה (Gershoni, 2021). יחדיו, ממצאי מחקרים אלה מרמזים כי היעילות של ניסוח מסרונים יכולה להשתנות ועשויה להיות תלויה בהקשר ספציפי ובנושא.

לסיכום סעיף זה, התובנות מתחום הכלכלה ההתנהגותית יכולות להיות קריטיות לשיפור המדיניות והתוכניות הממשלתיות הקיימות, כולל פיתוח מכתבים ומסרונים בהקשר של חיסכון לכל ילד.

לבסוף, מחקרים רבים מצביעים גם על הבדלים משמעותיים בקבלת ההחלטות פיננסיות בין גברים לנשים. מחקרים מראים באופן עקבי כי בהשוואה לגברים, נשים נוטות פחות לקחת סיכונים (Powell & Ansic, 2001; Bernasek & Shwiff, 1997), ובכלל זה לבחור באפיקי השקעה פחות מסוכנים (Hira & Loibl, 2008), וכן להשקיע פחות כסף. בהקשר מחקרנו, יש בכך רמז, שכאשר מקבלים החלטות לגבי חשבונות חיסכון לכל ילד, נשים עשויות לבחור יותר בקופות גמל בסיכון נמוך או בחשבונות בנק. יתר על כן, מספר מחקרים תיעדו הבדלים משמעותיים באוריינות פיננסית בין גברים ונשים (Lusardi & Mitchell, 2008; Chen & Volpe, 2002). לבסוף, בהתחשב בכך שגברים נוטים להיות בעלי שכר גבוה יותר, הם עשויים גם למלא תפקיד גדול יותר בקבלת ההחלטות הפיננסיות של משק הבית. לגורם זה יכולות להיות השלכות משמעותיות על כמות המשאבים המשפחתיים המוקדשים לרווחתם של ילדים: כאשר נשים הן מקבלות ההחלטות העיקריות בנושאים פיננסיים במשק הבית, כסף עשוי להיות מנוצל באופן שונה בהשוואה למצב בו גברים מופקדים על כספי הבית. ואכן, Duflo (2003) מצאה השפעה חיובית של קבלת קצבת זקנה על מדדי בריאות כאשר הפנסיות מתקבלות על ידי נשים, אך לא על ידי גברים. באופן דומה, Gitter and Barham (2009) גילו שכאשר לנשים יש יותר כוח בבית בהשוואה לגברים (לפי רמת ההשכלה), שיעור גבוה יותר של הוצאות משק הבית מוקדש לילדים. הבדלים מגדריים אלה בהחלטות ובהתנהגויות פיננסיות מרמזים כי חשוב להתייחס למגדר בעת מחקר אודות תכנית חיסכון לכל ילד.

שיטה

הניסוי כלל בדיקה של כלי כלכלה התנהגותית במטרה לבחון דרכים לגרום להורים לבצע בחירה פעילה בתכנית חיסכון לכל ילד, ובפרט לעודד הכפלה של סכום הפיקדון ולעודד בחירה פעילה של מסלול החיסכון. המחקר כלל שלב מקדמי (פיילוט) לבדיקת מהלך הניסוי שלקחים ממנו יושמו בניסוי העיקרי. הפיילוט נערך במשך חודשיים החל מ-1.7.2021 על מדגם של 15,291 יילודים.

במסגרתו הפיילוט ביקשנו ללמוד, לתרגל ולשפר את האלמנטים הבאים:

1. הקצאה מקרית של קבוצות ההתערבות.
2. הפעלת התערבויות שונות לקבוצות שונות (מעטפות שונות, מכתבים שונים, "אינסרט", בערבית, מסרונים שונים).
3. שליחת מסרים מותאמים-אישית באמצעות מסרונים בנוסחים שונים ובתזמונים שונים.
4. יכולת המערכת (הטכנולוגית והארגונית) לעמוד בלוחות הזמנים.

בנוסף, ביקשנו לבחון תפיסות ועמדות של אימהות שמשתתפות בתוכנית חסכון לכל ילד אודות המכתבים והמסרונים שעוצבו עבור הניסוי. בחינה זאת ערכנו באמצעות סקר טלפוני.

ממצאי הפיילוט פורטו בדו"ח ביניים שהוגש למוסד לביטוח הלאומי ב דצמבר 2021.³

מהלך הניסוי העיקרי

ליישום הניסוי הסתמכנו על התהליך הסטנדרטי של הביטוח הלאומי בפנייה להורים אחרי הלידה בנושא תכנית חיסכון לכל ילד (ראו הרחבה אודות התהליך בהערת שוליים 2). על בסיס התהליך הסטנדרטי הקיים, נבנה הניסוי אשר במסגרתו הביטוח הלאומי הקצה את הילודים באופן אקראי לקבוצת ביקורת ולתשע קבוצות התערבות. בהתאם להקצאה האקראית של כל ילוד, הביטוח הלאומי שלח להורים מכתבים ומסרונים בהתאם להתערבות שהותאמה לכל קבוצה. ראו בטבלה 1 פירוט ההתערבויות שהותאמה לכל קבוצה, כאשר T0 הינה קבוצת הביקורת ו-T1 עד T9 הן קבוצות הניסוי.

טבלה 1: תיאור ההתערבויות שהופעלו לקבוצות הניסוי

קבוצה	מכתב	הודעות טקסט	תזמון הודעות	ההורה המקבל
T0	מכתב סטנדרטי	טקסט נוכחי**	תזמון פשוט (פעמיים)	אם*
T1	מכתב סטנדרטי	טקסט נוכחי	מעודכן (6 פעמים) זמנים קבועים	אם*
T2	מכתב סטנדרטי	מעודכן פשוט	מעודכן (6 פעמים) זמנים קבועים	אם*
T3	מכתב סטנדרטי	מעודכן התנהגותי	מעודכן (6 פעמים) זמנים קבועים	אם*
T4	מכתב מעודכן	טקסט נוכחי	תזמון פשוט (פעמיים)	אם*
T5	מכתב מעודכן + אינסרט בערבית	טקסט נוכחי	תזמון פשוט (פעמיים)	אם*
T6	מכתב מעודכן + מעטפה מעודכנת	טקסט נוכחי	תזמון פשוט (פעמיים)	אם*
T7	מכתב מעודכן + גרף	טקסט נוכחי	תזמון פשוט (פעמיים)	אם*
T8	מכתב מעודכן	מעודכן התנהגותי	מעודכן (6 פעמים) זמנים קבועים	אם*
T9	מכתב מעודכן	מעודכן התנהגותי	מעודכן (6 פעמים) זמנים קבועים	שני ההורים

* במקרים חריגים האב הוא מקבל, ובכל מקרה מקבל הורה אחד
הערה: נוסחי הודעות הטקסט שנשלחו במסגרת הניסוי, הפשוטים וההתנהגותיים, מפורטים בנספח 2; עותקים מהמכתבים והמעטפות שנשלחו מופיעים בנספחים 4 עד 10.

** טקסט נוכחי – הכוונה לנוסח הרגיל בו המוסד לביטוח לאומי עושה שימוש בתכנית חסכון לכל ילד

בעיצוב המכתבים והמסרונים עשינו שימוש בכמה תובנות ההתנהגותיות. ראשית, עיצבנו את מעטפת המכתב כך שתשמש לא רק כ"כלי קיבול" למכתב שבתוכה אלא גם תניע את מקבלת המכתב לפתוח את המעטפה ולקרא את המכתב, או אף לגשת ישירות לאתר הביטוח הלאומי ולבצע בחירה בתכנית החיסכון. לשם כך המעטפה

³ להרחבה ראה: "שיפור בחירות ההורים בתוכנית חיסכון לכל ילד של הביטוח הלאומי - דו"ח מסכם של ניסוי פיילוט", דצמבר 2021.

נשאה תמונה של תינוק לצד המסר הבא (ראו בנספח): "חשוב! אל תחמיצו את ההזדמנות לחסוך יותר למען עתיד ילדכם! הביטוח הלאומי פותח תכנית חסכון לכל ילד עד הגיעו לגיל 18, ובידיכם לקבוע כמה כסף יהיה לו בעתיד. אתם, ההורים, תוכלו להכפיל את סכום החסכון ולבחור בנתיב ההשקעה המתאים לכם. ביחרו כיצד יושקע הכסף: היכנסו לאתר הביטוח הלאומי www.btl.gov.il או צלצלו *6050 עכשיו!". המלל ממסגר את הבחירה כדאגה לעתיד התינוק, וגם מזכיר את האפשרות של הכפלת החיסכון. הוא מדגיש את הבחירה כמימוש האוטונומיה של ההורים במקבלי ההחלטות לגבי ילדם. נעשה שימוש גם באפקט של קריאה לפעולה במטרה למנוע חרטה עתידית (Baumeister et al., 2007). השימוש בתמונה נועד ליצור חיבור רגשי (ראו, למשל, Dolan et al., 2010), כאשר הדגשת אפשרות הכפלת החיסכון כבר על המעטפה מהווה עיגון (Tversky & Kahneman, 1974), עוד לפני קריאת המכתב. פירוט הדרך לבחירה, כבר על המעטפה ("היכנסו לאתר הביטוח הלאומי www.btl.gov.il או צלצלו *6050 עכשיו!"). נועדה לפשט את מימוש ההחלטה ולהקטין את הסיכוי לדחינות אפשרית.

כמפורט בטבלה 1, עשינו שימוש בשני נוסחים של מכתבים בעברית – נוסח מעודכן ונוסח מעודכן עם גרף – וכן בנוסח אחד בערבית שנוסף לאחד מתנאי הניסוי כ"אינסרט". בעיצוב הנוסח המעודכן (ללא גרף) השתמשנו בכמה תובנות התנהגותיות. ראשית, עיצבנו את המכתב כך שיהיה מזמין יותר וברור יותר לקריאה – למשל: הוספנו כותרות, ריווחנו את המלל, שינינו את הגופן, ועוד. כמו כן, שינינו מעט את הסדר של המרכיבים השונים של המכתב, כך שמרכיבים שמתייחסים לחסכון לכל ילד קיבלו בולטות גבוהה יותר מאשר מרכיבים אחרים אודות קצבת הילדים. במחקר איכותני מקדים מצאנו שעיצוב זה נעים יותר לקריאה. בנוסף, הנוסח המעודכן כלל שימוש בולט ולבבי יותר בהתאמה אישית לפי שם היילוד – "ברכות מקרב לב להולדת אמיר".

בנוסף, עשינו שימוש במסגור של הפסד (Levin et al., 1998) – הנוסח המעודכן הדגיש את הנזק שעלול לצמוח במקרה שהאם לא תבחר עד תאריך מסוים ("אם לא תבחרי עד 12.4.2022 כספי החיסכון לא יוכפלו"). המכתב כלל גם קריאה לפעולה (במסגרת בולטת, להדגשה ויזואלית) לפעולה עבור הילד ("אם באפשרותך להוסיף 52 ₪ מדי חודש לחיסכון, אנו מעודדים אותך לעשות כן, למען עתיד ילדך!") וכן קריאה נוספת לפעולה מיידית ("בחרי היום והתחילי לחסוך לילדך!").

המכתב הגרפי כלל את כל השינויים הנ"ל, ובתוספת של גרף פשוט – של שתי עמודות בלבד – שנועד להמחיש בצורה גרפית ומספרית, את סכום החיסכון הצפוי להצטבר בגיל 21 למי שיפקיד (בבנק) את הסכום ללא הכפלה, לעומת הסכום המקביל אותו יקבל מי שלא יכפיל את ההפקדות החודשיות. הבחירה בריבית בנקאית עבור שתי עמודות השוואה (ולא, למשל, השוואה של צבירה צפויה בתכנית בנקאית לעומת צבירה צפויה בריבית ממוצעת של קופות הגמל במסלולי החיסכון הגבוה) נעשתה מתוך גישה שמרנית, ובכוונה שלא להשפיע על ההורים לתעל את הכספים למסלול השקעות זה או אחר.

ה"אינסרט" בערבית היה תרגום של המכתב המעודכן (ללא הגרף), וההיגיון שעמד בבסיסו היה של הנגשה של המידע לאימהות מהחברה הערבית, אשר יקל עליהן לקרא בשפת אימן גם אם הן מסוגלות לקרא עברית. מאחר ולא ניתן היה להפיץ מכתב זה רק לאימהות מהחברה הערבית, צרפנו אותו כ"אינסרט" באחת מקבוצות הניסוי (T5), מתוך הבנה כי רק חלק מההורים יהיו דוברות ערבית.

נוסחי המסרונים נוסחו אף הם תוך שימוש בתובנות התנהגותיות וכלל שש הודעות, מעט שונות זו מזו. למשל: "שמעתם על תכנית חיסכון לכל ילד? התכנית תסייע לכם להבטיח את עתיד ילדכם. בימים אלה נשלח אליכם מכתב מהביטוח הלאומי ובו מידע על התכנית. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו למספר *6050 כדי ללמוד עוד על התוכנית ולבחור בעצמכם". לעומת נוסח ברירת המחדל בו משתמש הביטוח הלאומי ("על תכנית חיסכון לכל ילד שמעתם? אם עדיין לא בחרתם, היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו ל *6050") המסרון המעודכן מוסיף התייחסות לתכלית החיסכון - הבטחת עתיד הילדים (ראו את נוסחי המסרונים בנספח 2).

מסרונים שנשלחו כעבור חודשיים מהלידה, כעבור שלושה חודשים מהלידה וכן אלו שנשלחו כחודש או כשבועיים לפני תום חלון ההזדמנות לבחור (ובהנחה שהאם לא בחרה עד המועד הרלוונטי) הדגישו את הדחיפות הנחוצה לפעולה. למשל: "כמחצית מתקופת הבחירה שלכם לחיסכון של ילדכם בתוכנית חיסכון לכל ילד כבר עברה!", "בקרוב תסתיים תקופת הבחירה של תכנית החיסכון!" ואף "ממש בקרוב תסתיים תקופת הבחירה של תכנית החיסכון".

חלק מקבוצות הטיפול קיבלו מסרונים שעוצבו עם תובנות התנהגותיות נוספות (נוסחים התנהגותיים) – אלמנט אחד היה הדגשת האוטונומיה של האם כמקבלת ההחלטות על החיסכון לילדה, הן במסגור חיובי ("רוצים להיות בשליטה רבה יותר על החסכוניות של ילדכם בתוכנית חיסכון לכל ילד של המוסד לביטוח לאומי? תוכלו להכפיל את החיסכון של ילדכם ולבחור את מסלול ההשקעה שלו על החסכון של ילדכם..."; " החליטו בעצמכם על החסכון של ילדכם") והן במסגור שלילי ("... אל תתנו למישהו אחר להחליט לגבי עתיד ילדכם – החליטו בעצמכם לגבי החיסכון!"). אלמנט נוסף היה השוואה בין סכומי החיסכון הצפויים למי שיכפיל את ההפקדה החודשים לבין מי שיבחר שלא לעשות כן ("...הורים שבוחרים להפקיד 51 ₪ נוספים מדי חודש מתוך קצבת הילדים, צפויים לחסוך לפחות 11,752 ש"ח נוספים עד גיל 18 לעומת מי שלא יבחר להכפיל").

ממצאים

נתונים ומדגם

במחקר נכללו 52,365 יילודים, בהם 4,559 יילודים בקבוצת הביקורת שהוריהם קיבלו טיפול סטנדרטי מהביטוח הלאומי (מכתב סטנדרטי ושתי הודעות טקסט סטנדרטיות כמתואר לעיל). 47,806 הילודים הנוותרים חולקו לתשע קבוצות ההתערבות המתוארות בטבלה 1. המחקר התבצע בין 31 באוקטובר 2021 ל-30 במרץ 2022. מספר הילודים היומי שנכללו במחקר השתנה מאוד לאורך זמן, מ-24 יילודים שנתונים עובדו על ידי המוסד לביטוח לאומי ב-4 בינואר 2022 ועד 2,945 ב-6 בינואר 2022.⁴

מאפייני אוכלוסיית המחקר

⁴ ראו בנספח 2 את מועדי הטיפול של קבוצות המחקר השונות ואת מספר היילודים בכל קבוצה. חסרים לנו תאריכי העיבוד של 252 יילודים, שהם 0.48% מהמדגם. גודל המדגם הכולל הוא 52,365 יילודים, בעוד שיש לנו נתונים על תאריכי עיבוד של 52,113 יילודים. הסיבות לפער קטן זה אינן ברורות.

טבלה 2 מתארת נתונים סטטיסטיים עבור מדגם היילודים שנכלל במחקר. מדגם היילודים מכיל מעט יותר בניי (51.3%) מבנות (48.7%). מבחינת דת/מוצא אתני, 50.1% מהתינוקות במדגם היו יהודים לא חרדים, 30.0% חרדים ו-19.9% ערבים ואחרים. הרוב המכריע של היילודים (83.4%) לא היו בכורים. בעוד 44.5% מהיילודים חיו במשקי בית עם ילד אחד או שניים (כולל היילוד), כמעט חמישית מהמדגם התגוררו במשקי בית עם חמישה ילדים או יותר. לבסוף, קבוצת הגיל השכיחה ביותר של ההורים הייתה גילאי 31-35 בקרב אבות (31.8% מהמדגם) וגילאי 26-30 בקרב אימהות (34.4% מהמדגם).

כאשר משווים את התפלגות התינוקות על פני קבוצות הניסוי, אנו מוצאים כי משתתפי המחקר חולקו בהתאם למתוכנן. משתתפי המחקר חולקו בערך באופן שווה בין קבוצות הניסוי, מלבד קבוצות T5 ו-T9 בהם מספר המשתתפים היה כמעט כפול ממספרם המשתתפים בקבוצת הביקורת.⁵

כדי להעריך את איזון המדגם, השווינו את מאפייני הבסיס של כל אחת מקבוצות הטיפול (T2-T9) מול מאפייני הבסיס של קבוצת הביקורת (T0). למרות כמה הבדלים סטטיסטיים בין קבוצת הביקורת והטיפול, הבדלים אלה אינם בעלי משמעות מבחינת משתני התוצאה של מחקר זה והם כנראה פונקציה של גודל המדגם בו אנו עושים שימוש. בהתאם לכך, אנו מסיקים שההקצאה במחקר זה הייתה אכן אקראית, כמתוכנן.

טבלה 2: מאפייני מדגם בסיסיים והתפלגות בין קבוצות ניסוי

קבוצת ניסוי										שיעור מאוכלוסיית המחקר	תצפיות	משתנה
T9	T8	T7	T6	T5	T4	T3	T2	T1	- T0 ביקורת			
												אזורים גיאוגרפיים ¹
*0.176	0.169	0.169	**0.181	*0.173	0.173	0.173	*0.176	*0.178	0.159	0.173	9,055	אזור ירושלים
0.137	0.136	0.135	0.134	0.133	0.139	0.134	0.137	0.132	0.132	0.135	7,065	אזור הצפון
0.093	0.094	0.099	0.093	0.098	*0.085	0.093	0.090	0.097	0.099	0.095	4,943	אזור חיפה
0.215	0.210	0.210	0.217	0.210	0.207	0.203	0.209	0.208	0.215	0.211	11,033	אזור המרכז
0.139	0.143	0.146	0.138	0.143	0.149	0.143	0.148	0.140	0.137	0.142	7,448	אזור תל אביב
**0.156	*0.160	*0.158	*0.157	**0.158	*0.159	0.165	*0.157	0.167	0.176	0.161	8,416	אזור הדרום
0.082	0.087	0.083	0.079	0.084	0.085	0.088	0.083	0.077	0.079	0.083	4,333	אחר
												דת/מוצא אתני
0.496	0.498	0.496	0.509	0.496	0.507	0.514	0.504	0.496	0.508	0.501	26,261	יהודים לא חרדים
0.305	0.296	0.310	0.296	0.301	0.295	0.286	0.301	0.307	0.295	0.300	15,702	חרדים
0.198	0.206	0.194	0.195	0.203	0.198	0.200	0.194	0.197	0.197	0.199	10,402	ערבים ישראלים ואחרים
												מין הילד
0.512	0.507	0.513	0.505	0.523	0.528	0.512	0.509	0.501	0.510	0.513	26,860	זכר
0.488	0.493	0.487	0.495	0.477	0.472	0.488	0.491	0.499	0.490	0.487	25,505	נקבה
												סדר לידת הילד
0.170	0.172	0.173	0.161	0.174	0.155	0.153	0.164	0.162	0.166	0.166	8,696	בכור
0.830	0.828	0.827	0.839	0.826	0.845	0.847	0.836	0.838	0.834	0.834	43,669	לא בכור
												סה"כ הכנסות ההורים ⁶ (חודשים לפני הלידה)
0.194	0.202	0.208	0.210	0.204	0.201	0.196	0.198	0.194	0.195	0.200	10,473	חמישון תחתון

⁵ קבוצת הטיפול T5 קיבלה מכתב נלווה בערבית, במטרה לבדוק את השפעתו על דוברי ערבית, לכן הגודל של קבוצה זו הוכפל על מנת לוודא שיהיו בה מספיק דוברי ערבית; הגודל של קבוצה T9 הוכפל מתוך חשש שיהיו מקרים רבים להם לא יהיו מספרי הטלפון של שני המטפלים של הילד.

0.203	0.191	0.211	0.200	0.192	0.202	0.199	0.198	0.208	0.200	0.200	10,473	חמישון 2
0.204	0.193	0.194	0.200	0.203	0.193	0.192	0.208	0.205	0.202	0.200	10,473	חמישון 3
0.197	0.202	0.198	0.190	0.203	0.203	0.205	0.200	0.196	0.206	0.200	10,473	חמישון 4
0.202	0.212	0.189	0.200	0.198	0.202	0.208	0.196	0.197	0.198	0.200	10,473	חמישון עליון
												מספר הילדים במשפחה כולל היילוד
0.170	0.172	0.173	0.161	0.174	0.155	0.153	0.164	0.162	0.166	0.166	8,696	אחד
0.282	0.282	**0.262	0.284	*0.272	0.286	0.285	0.283	0.274	0.289	0.279	14,631	שניים
0.233	0.231	0.238	0.239	0.240	0.238	0.234	0.235	0.242	0.236	0.237	12,393	שלוש
0.125	0.124	*0.138	0.126	0.123	0.126	0.123	0.126	0.132	0.122	0.126	6,600	ארבע
0.190	0.191	0.189	0.190	0.191	0.196	*0.205	0.192	0.191	0.187	0.192	10,044	חמישה או יותר
												גיל האב בלידה
0.064	*0.057	0.064	0.061	*0.060	*0.059	*0.058	0.062	0.062	0.069	0.062	3,235	25 ומטה
0.257	0.253	0.251	0.248	0.252	0.246	0.237	0.257	0.260	0.252	0.252	13,195	26-30
0.316	0.319	0.316	0.313	0.324	0.317	0.319	0.313	0.312	0.324	0.318	16,640	31-35

הערות: השוואה של פרופורציות מתבצעת עבור כל תנאי טיפול מול קבוצת הביקורת. מובהקות סטטיסטית: * $0.05 > P$; ** $0.01 > P$.
1 מספר התצפיות לגביהן יש נתון של שייכות למחוז (52,293) קטן מגודל המדגם הכולל.

תוצאות הניסוי: סיכום

גרף 1 וטבלה 3 מתארים את התוצאות העיקריות של המחקר עבור המדגם הסופי ($N=52,365$). אנו מסכמים את התוצאות עבור שלוש התנהגויות עיקריות: בחירה אקטיבית, הכפלת חיסכון ובחירת קופת גמל בעלת תשואה גבוהה (גרף 1 וטבלה 3) ומספר ממצאים משניים (טבלה 3). כל עמודה מתאימה לקבוצת התערבות שונה. התוצאות מראות את שיעור ההורים מתוך כלל המדגם אשר בחרו באפשרויות הרלוונטיות שנבחנו. עבור כל קבוצת טיפול (T1-T9), השווינו את ההתנהגויות הפיננסיות של ההורים אל מול קבוצת הביקורת. אנו מדווחים על רמות מובהקות של 0.05.

מהממצאים עולות מספר מסקנות מרכזיות. ראשית, במחקר נצפו שיעורים נמוכים של בחירה פעילה ושיעורים דומים של הכפלת החיסכון, בהשוואה לשיעורים שדווחו שישה חודשים לאחר השקת תכנית חיסכון לכל ילד, בשנת 2017 (Grinstein-Weiss et al., 2019). הממצאים הנוכחיים מראים שבקבוצת הביקורת 47.0% מההורים ביצעו בחירה פעילה ו-45.7% הכפילו את חסכוניהם. שיעורי הבחירה הפעילה נמוכים ממה שנצפה בשנת 2017, אז 68.8% מההורים ביצעו בחירה באופן אקטיבי בתכנית חיסכון לכל ילד. שיעור המכפילים את החיסכון בקרב משתתפי הניסוי הוא 43.0%, בדומה למה שנצפה בשנת 2017 (Grinstein-Weiss et al., 2019). עם זאת, שיעור הבחירה הפעילה שנצפתה במחקר זה נמוך מעט מזה שנמסר על ידי הביטוח הלאומי נכון ליולי 2019 (54%) וגבוה מעט ממספרי הבחירה הפעילה נכון ליולי 2020 (41%).

שנית, ממצאי המחקר מצביעים על כך שהתערבויות העלו במידה ניכרת את שיעור הבחירה הפעילה. שיעורי הבחירה הפעילה היו גבוהים יותר בכל קבוצות הטיפול ביחס לקבוצת הביקורת, כאשר כל ההבדלים היו מובהקים סטטיסטית. בעוד 47.0% מההורים בקבוצת הביקורת ביצעו בחירה פעילה, שיעור הבוחרים היה בין 49.6% ל-57.7% בקבוצות הטיפול.

בדומה לכך, רוב ההתערבויות (5 מתוך 9) הניעו את ההורים לבחירה להכפיל את החיסכון החודשי עבור ילדיהם. בעוד 45.7% מההורים בקבוצת הביקורת הכפילו את חסכוניהם, המספר נע בין 47.8% ל-51.9%.

בקבוצות הטיפול היעילות ביותר. בבחירת מסלול בסיכון גבוה לא נמצאו הבדלים מובהקים סטטיסטית בין קבוצת הביקורת לקבוצות הטיפול. בסך הכל, 23.3% מההורים בקבוצת הביקורת בחרו בקרן בסיכון גבוה.

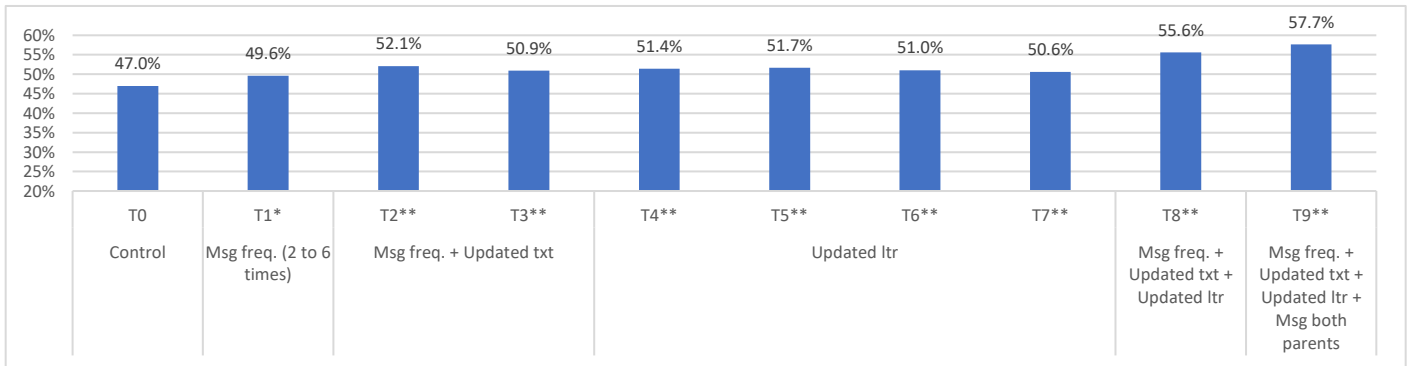
שלישית, לגבי התוצאות המשניות, הורים בקבוצת הביקורת נטו יותר לבחור במסלול בסיכון נמוך ביחס למסלול בסיכון גבוה (32.3% לעומת 23.3%). יחד עם זאת, הם נטו פחות לבחור חשבון בנק וחשבונות השקעה אחרים ביחס למסלול השקעה בסיכון גבוה. כמו כן, על אף שהניסוי לא כלל מטרה זו, חלק מההתערבויות השפיעו על בחירת רמת הסיכון של ההורים. הורים שהשתייכו לקבוצת T2 בחרו במסלול בסיכון בינוני בשיעורים נמוכים בהשוואה לקבוצת הביקורת, והורים שהשתייכו לקבוצות T8 ו-T9 בחרו במסלול בסיכון נמוך בשיעורים נמוכים בהשוואה לקבוצת הביקורת. זהו ממצא חיובי, שכן ייתכן שירידה בשכיחות הבחירה במסלולים בסיכון בינוני ונמוך קוזזה על ידי עלייה בבחירת מסלולים אחרים (כגון חשבונות בנק, מסלולים בסיכון גבוה), גם אם הדבר לא בא לידי ביטוי ישיר במובהקות הסטטיסטית של ממצאינו. זוהי תוצאה עקיפה של ההתערבויות אשר הגבירו את הבחירה הפעילה של ההורים.

רביעית, אנו מוצאים עדויות לכך שהשפעות ההתערבויות גדלות ככל שהן כוללות יותר אלמנטים התנהגותיים. ניקח לדוגמה את השפעת המסרונים, השפעת שינוי נוסח המכתב, והשפעה משולבת של שני האלמנטים: התערבות T3 אשר המסרונים שבה כללו מסרים התנהגותיים מעודכנים כללה גם הגדלה של מספר ותדירות המסרונים לעומת קבוצת הביקורת הגדילה את שיעורי הבחירה הפעילה מ-47% בקבוצת הביקורת ל-50.9% (נקודות אחוז), בעוד התערבות T4 כללה מכתב מעודכן והגדילה את שיעורי הבחירה הפעילה ל-51.4% (נקודות אחוז יותר מקבוצת הביקורת). לעומת זאת, התערבות T8 כללה את שני המרכיבים הללו – הודעות טקסט מעודכנות ותדירות ומכתב מעודכן – והגדיל את שיעורי הבחירה הפעילה ל-55.6% (8.6 נקודות אחוז יותר מקבוצת הביקורת).

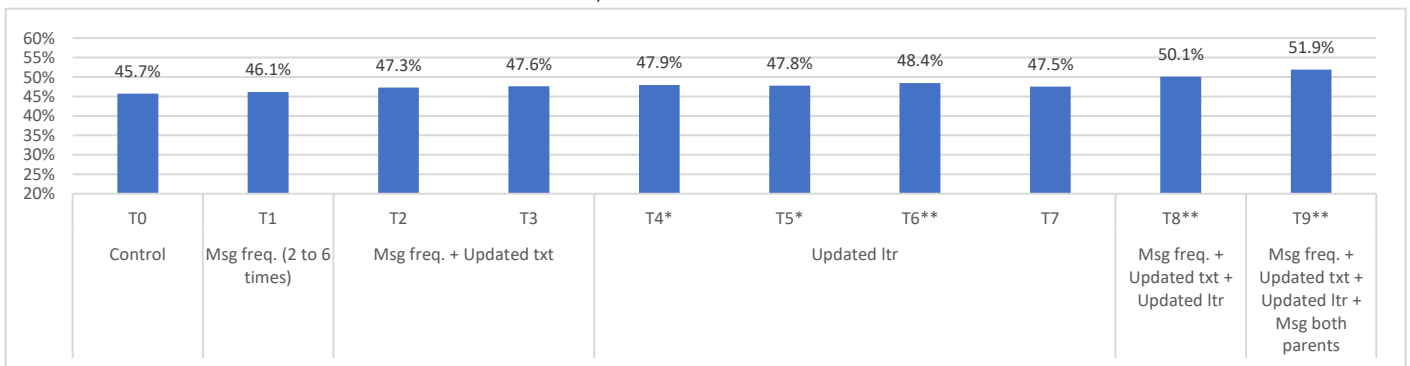
לבסוף, בחנו את החלטות החיסכון העיקריות של ההורים לאורך תקופות זמן שונות. באשר לשיעור הבחירה הפעילה, ההתערבויות היו יעילות יותר בהנעת הבחירות של ההורים בתחילת תקופת הבחירה (2-0 חודשים לאחר הלידה) ובסוף תקופת הבחירה (6-5 חודשים לאחר הלידה), ופחות מכך בתקופת הביניים (4-3 חודשים לאחר הלידה). הממצאים פחות חד-משמעיים לגבי תוצאות אחרות. לגבי הכפלת החיסכון של הילדים, ההתערבויות T1, T4, T5, T6, T7, T8 ו-T9 נראות יעילות בדרך כלל בהנעת ההתנהגות בתחילת תקופת הבחירה (2-0 חודשים לאחר הלידה), ופחות מכך לאחר מכן. בבחירת מסלול בסיכון גבוה, התערבויות מרובות נראות יעילות בשיפור קצב הבחירה של מסלול בסיכון גבוה בתחילת תקופת הבחירה ובאמצעה (2-0 ו-4-3 חודשים לאחר הלידה), אך לא בתום התקופה. בסך הכל, מסקנה עקבית מממצאים אלה היא שההתערבויות נראות יעילות ביותר בשינוי התנהגויות הבחירה האקטיבית, הכפלת החיסכון ובחירת מסלול חיסכון של ההורים בתחילת תקופת הבחירה. זה תואם את הרעיון שדחיפה של אנשים בזמן הנכון – כלומר, מיד לאחר לידתו של ילד, כאשר תקופת הבחירה לתכנית חיסכון לכל ילד מתחילה – עשויה להוביל לתוצאות היעילות ביותר.

איור 1: מדדים ראשיים, לפי תנאי ניסוי

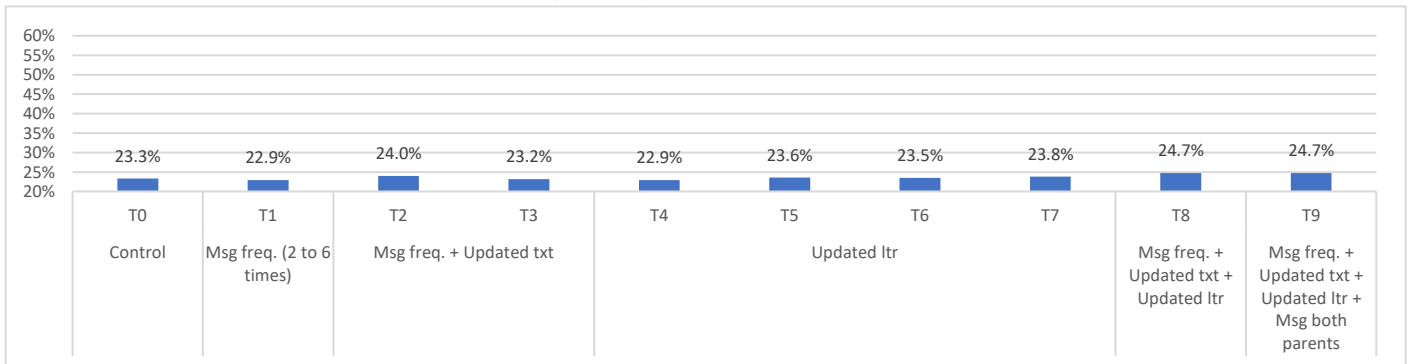
א. בחירה פעילה

ב. הכפלת החיסכון

ג. בחירת מסלול חיסכון בסיכון גבוה

הערה: השוואה של שיעורי הבחירה מתבצעת עבור כל תנאי טיפול מול קבוצת הביקורת. מובהקות סטטיסטית: $0.01 > P^*$; $0.05 > P^*$.

טבלה 4: התנהגויות פיננסיות עיקריות, לפי תנאי ניסוי

קבוצת ניסוי										הכולל	משתנה
T9	T8	T7	T6	T5	T4	T3	T2	T1	- T0 ביקורת		
											תוצאות עיקריות
**0.577	**0.556	**0.506	**0.510	**0.517	**0.514	**0.509	**0.521	*0.496	0.470	0.522	בחירה פעילה
**0.519	**0.501	0.475	**0.484	*0.478	*0.479	0.476	0.473	0.461	0.457	0.483	הכפלת החיסכון

0.247	0.247	0.238	0.235	0.236	0.229	0.232	0.240	0.229	0.233	0.237	בחירת מסלול בסיכון גבוה
											תוצאות משניות
0.151	0.151	0.140	0.153	0.148	0.153	0.143	0.154	0.160	0.146	0.150	בחירת חשבון בנק
0.081	0.081	0.077	0.082	0.083	0.090	0.087	*0.068	0.075	0.081	0.081	בחירת מסלול בסיכון בינוני
**0.293	*0.302	0.316	0.309	0.311	0.307	0.325	0.322	0.322	0.323	0.311	בחירת מסלול בסיכון נמוך
0.224	0.215	0.228	0.218	0.219	0.218	0.211	0.212	0.212	0.215	0.218	בחירת מסלול ההלכה
0.003	0.002	0.001	0.003	0.002	0.002	0.002	0.003	0.001	0.002	0.002	בחירת מסלול השריעה ¹
											תוצאות ראשוניות, לפי תקופת בחירה
**0.387	**0.379	**0.357	**0.368	**0.361	**0.367	*0.334	0.318	**0.350	0.315	0.357	בחירה פעילה: חודשים 0-2
0.095	0.094	0.095	0.088	0.099	0.091	0.085	**0.115	0.091	0.094	0.095	בחירה פעילה: חודשים 3-4
**0.483	**0.492	**0.506	**0.506	**0.499	**0.504	0.543	*0.525	**0.517	0.550	0.509	בחירה פעילה: חודשים 5-6
**0.307	**0.307	**0.285	**0.291	**0.287	**0.289	0.264	0.242	*0.270	0.248	0.282	הכפלת החיסכון: חודשים 0-2
0.070	0.063	0.067	0.063	0.071	0.062	0.062	**0.086	0.065	0.070	0.068	הכפלת החיסכון: חודשים 3-4
0.136	0.124	*0.117	0.123	**0.115	0.123	0.142	0.139	0.121	0.132	0.127	הכפלת החיסכון: חודשים 5-6
**0.162	**0.161	*0.148	**0.152	*0.148	*0.148	0.132	0.130	0.136	0.132	0.146	בחירת מסלול בסיכון גבוה: 0-2 חודשים
**0.027	*0.029	0.031	*0.029	*0.030	**0.026	0.033	0.042	*0.028	0.037	0.031	בחירת מסלול בסיכון גבוה: 3-4 חודשים
0.055	0.055	0.054	0.051	0.054	0.054	0.064	0.065	0.060	0.061	0.057	בחירת מסלול בסיכון גבוה: 5-6 חודשים
8,699	4,300	4,341	4,338	8,644	4,360	4,404	4,355	4,365	4,559	52,365	גודל מדגם

הערה: השוואה של פרופורציות מתבצעת עבור כל תנאי טיפול מול קבוצת הביקורת. מובהקות סטטיסטית: $0.01 > P^{**}$; $0.05 > P^*$.

תוצאות הניסוי: ניתוחי תת-קבוצות

בנוסף לבחינת מגמות ההשתתפות והמעורבות הכוללות, בגרף 2 ובטבלה 4 אנו בודקים גם האם דפוסי ההרשמה וההשתתפות הללו שונים לפי מאפייני הילד והמשפחה, כגון מין הילד, סדר הלידה ודת/מוצא אתני, וכן לפי הכנסות משק הבית שישה חודשים לפני לידת הילד. לצורך ניתוח זה, אנו מתמקדים רק במדדים הראשיים. גרף 2 מראה את ההתנהגות הפיננסית בקבוצת ההתערבות שנמצאה כיעילה ביותר בשינוי בחירת ההורים (T9) בהשוואה לקבוצת הביקורת (T0), לפי המאפיינים השונים של היילודים ומשק בית. בלוח 3, עבור כל ילד ומאפיין משק בית, אנו משווים את ההתנהגויות הכלכליות בקבוצת הטיפול לעומת אלה שבקבוצת הביקורת. אנו מדווחים על רמות מובהקות של 0.05.

מבחינת מין הילד (טבלה 4, פאנל A), הממצאים מצביעים בדרך כלל על שיפור בשיעור הבחירה הפעילה בקבוצת הטיפול ביחס לקבוצת הביקורת לשני המינים. מספר ההבדלים המובהקים סטטיסטית בין קבוצות הביקורת והטיפול דומה במידה רבה עבור בנות ובנים, מה שעשוי להצביע על כך שמגדר היילוד אינו מהווה שיקול אצל הורים בהחלטותיהם לגבי התוכנית. להכפלת חסכוניות הילדים, קבוצת הטיפול T8 (מכתב מעודכן, מסרונים מעודכנים שנשלחו שש פעמים) ו-T9 (מכתב מעודכן, מסרונים מעודכנים שנשלחו שש פעמים לשני ההורים) יעילות עבור בנים ובנות כאחד. לאף אחד מתנאי הטיפול לא הייתה השפעה משמעותית על שיעור הבחירה במסלול בסיכון גבוה. בסך הכל, שיעורי הבחירה הפעילה, הכפלת החיסכון וקרנות נבחרות בסיכון גבוה בקבוצת הביקורת דומים בדרך כלל עבור בנות ובנים.

ביחס לסדר הלידה (טבלה 4, פאנל B), כל סוגי הטיפול היו יעילים בהעלאת שיעורי הבחירה הפעילה לילדים שאינם בכורים. בנוסף, ארבעה סוגי התערבות לילדים בכורים ושלושה סוגי התערבות לילדים שאינם בכורים היו יעילים בהעלאת שיעורי הכפלת החיסכון. רק קבוצות T2 ו-T9 היו יעילות בהגדלת שיעור הבחירה של קופות בסיכון גבוה לילדים בכורים.

ממצא מעניין נוסף הוא ששיעורי הבחירה הפעילה, הכפלת החיסכון ובחירת מסלול בסיכון גבוה בדרך כלל גבוהים יותר עבור בכורים מאשר עבור לא בכורים. זה עשוי להצביע על כך שהורים נוטים להיות מעורבים בתוכנית חסכון לכל ילד במידה רבה יותר כאשר מדובר בילדם הראשון. הסבר נוסף הוא שלהורים לילדים שאינם בכורים עשויים להיות פחות תמריצים לבחור באופן פעיל, מכיוון שהם כבר בחרו עבור ילדיהם הגדולים וסביר שהם רואים בבחירות אלה כנכונות גם עבור ילדיהם הבאים. בהקשר זה יוזכר כי אם ההורים לא בוחרים עבור ילדיהם שאינם בכורים, אזי ילדים אלה יירשמו אוטומטית באותו מסלול חשבון תכנית חיסכון לכל ילד כמו אחיהם הגדולים. עם זאת, הבחירה להכפיל את ההפקדה החודשית אינה מועברת אוטומטית לילדים אחרים.

באשר לדת/דתיות (טבלה 4, פאנל C), אנו מוצאים כי הורים לא-חרדים בקבוצות הטיפול נטו לקבל החלטות פיננסיות יעילות יותר ביחס לרישום פעיל והכפלת חסכונות הילדים בהשוואה לאלה שבקבוצת הביקורת. בבחירת מסלול בסיכון גבוה, קבוצות הטיפול T8 (מכתב מעודכן, מסרונים מעודנים שנשלחו שש פעמים) ו-T9 (מכתב מעודכן, מסרונים מעודנים שנשלחו שש פעמים לשני המטפלים) היו יעילות ביחס לקבוצת הביקורת. יחסית לקבוצת הביקורת, הורים בקבוצת הטיפול T9 נטו יותר להירשם באופן פעיל (56.4% לעומת 70.4%) ולהכפיל את חסכונות הילדים (61.6% לעומת 70.3%), והורים בקבוצת הטיפול T8 נטו יותר לבחור במסלול בסיכון גבוה (40.1% לעומת 43.2%).

יחד עם זאת, אנו מוצאים הרבה פחות הבדלים מובהקים בתוצאות ההתנהגות הפיננסית בין קבוצות הטיפול והביקורת במקרה של הורים חרדים והורים ערבים ואחרים. עבור משפחות חרדיות, ארבע התערבויות טיפוליות היו יעילות בשיפור שיעורי בחירה פעילה, והתערבות אחת (T9, האינטנסיבית ביותר) הייתה יעילה בהגדלת שיעור הכפלת החיסכון. עבור משפחות ערביות ואחרות, רק התערבות אחת (T9) השפיעה לטובה על שיעורי הבחירה הפעילה והכפלת החיסכון. כלומר, יחסית לקבוצת הביקורת, הורים חרדים בקבוצת הטיפול T9 היו בעלי סיכוי גבוה יותר לבצע בחירה פעילה (50.9 לעומת 59.4 אחוז) ולהכפיל את החיסכון (38.9 לעומת 43.1 אחוז). באופן דומה, יחסית לקבוצת הביקורת, הורים ערבים ואחרים בקבוצת הטיפול T9 היו בעלי סיכוי גבוה יותר לבצע בחירה פעילה (17.2 לעומת 23.2 אחוזים) ולהכפיל את החיסכון (14.7 לעומת 19.4 אחוזים). ההתערבויות בדרך כלל לא היו יעילות בהגדלת שיעורי בחירת מסלול בסיכון גבוה בקרב קבוצות אלה. יש לציין כי להתערבות שכללה תוספת בערבית (T5) לא נרשמה השפעה משמעותית על התנהגויות פיננסיות של משפחות ערביות ואחרות.

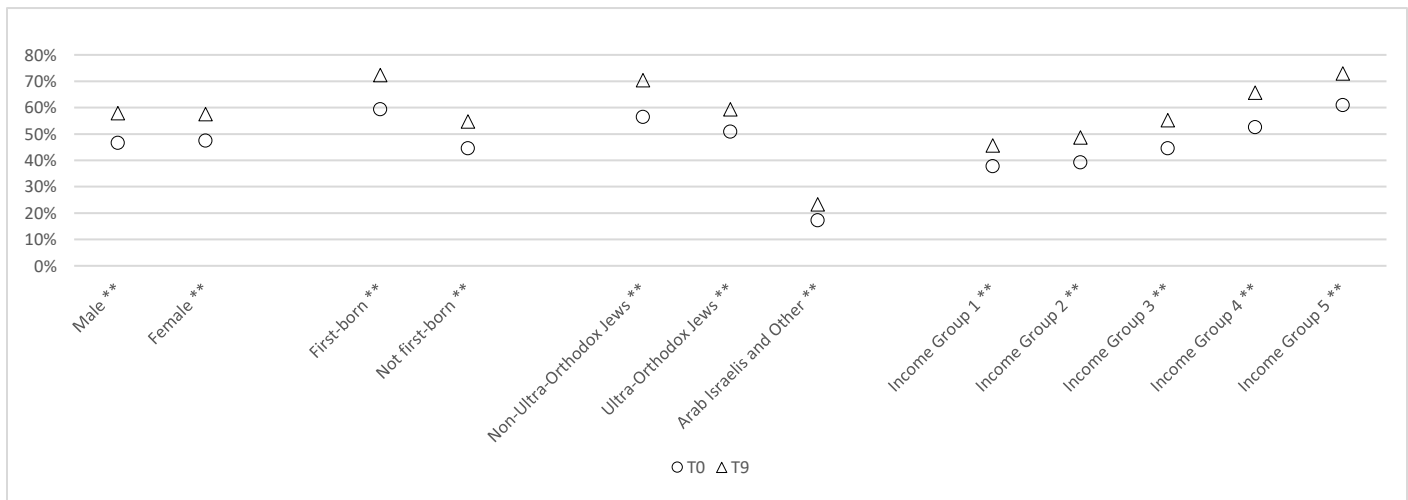
ממצא בולט נוסף שעולה מהשוואה בין הקבוצות בקרב קבוצת הביקורת, הוא ששיעורי הבחירה הפעילה, הכפלת החיסכון ובחירת מסלול בסיכון גבוה נוטים להיות גבוהים יותר בקרב משפחות לא חרדיות ביחס למשפחות חרדיות וערביות, כאשר במשפחות ערביות שיעורים אלה נמוכים במיוחד. כך למשל, בעוד

56.4% מהמשפחות היהודיות שאינן חרדיות קיבלו החלטה אקטיבית על הרשמה, רק 17.2% מהמשפחות הערביות והאחרות עשו זאת.

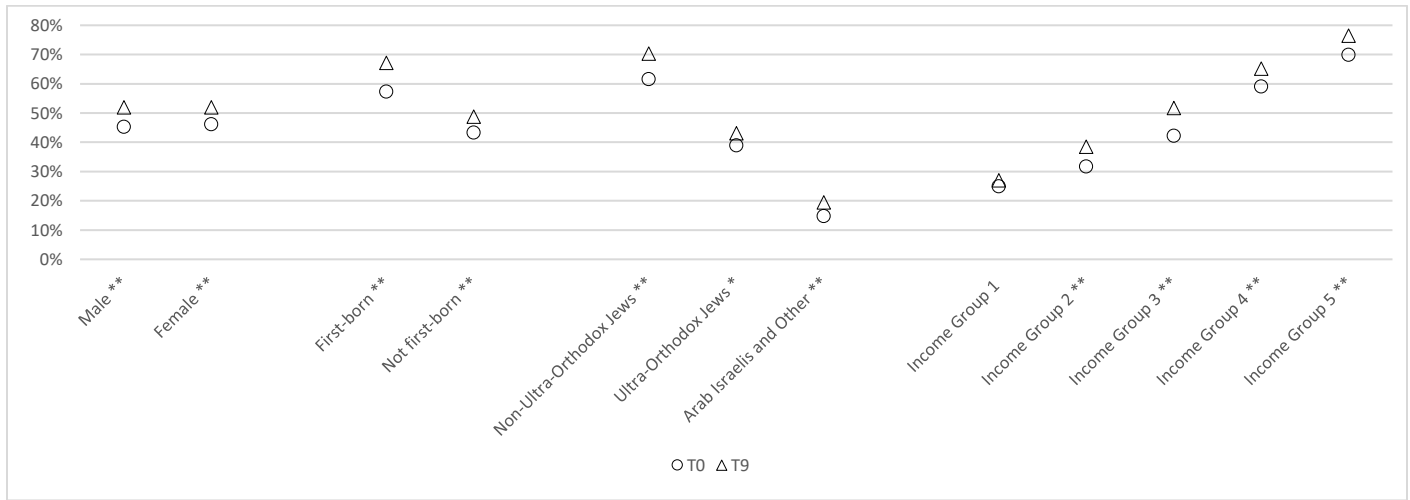
לבסוף, בנוגע להכנסות משקי בית לפני הלידה (טבלה 4, פאנל D), אנו רואים שהתנהגויות של בחירה פעילה בתכנית חיסכון לכל ילד מתואמות עם הכנסה: משפחות בעלות הכנסה גבוהה יותר נוטות יותר לבצע בחירה פעילה בתוכנית חיסכון לכל ילד, להכפיל את חסכוניות ילדיהן ולבחור מסלול השקעה בסיכון גבוה. עם זאת, כמה מההתערבויות היו יעילות בכל רמות ההכנסה. לדוגמה, T8 ו-T9 הגדילו את שיעורי הבחירה הפעילה בכל חמישון הכנסה, ואילו T9 הגדילו את שיעורי הכפלת החיסכון בכל חמישון. מספר התערבויות אחרות, כולל T1, T2, T4, T5 ו-T7 השפיעו על התנהגויות הבחירה הפעילה בתכנית חיסכון לכל ילד של משפחות בשני חמישונים ההכנסה התחתונים. T1, T2 ו-T9 והובילו לעלייה בשיעורי בחירת מסלולי השקעה בסיכון גבוה לחמישון ההכנסה השני.

תרשים 2: תוצאות ראשוניות עבור תנאי ניסוי נבחרים, לפי מאפייני הילד ומשק הבית

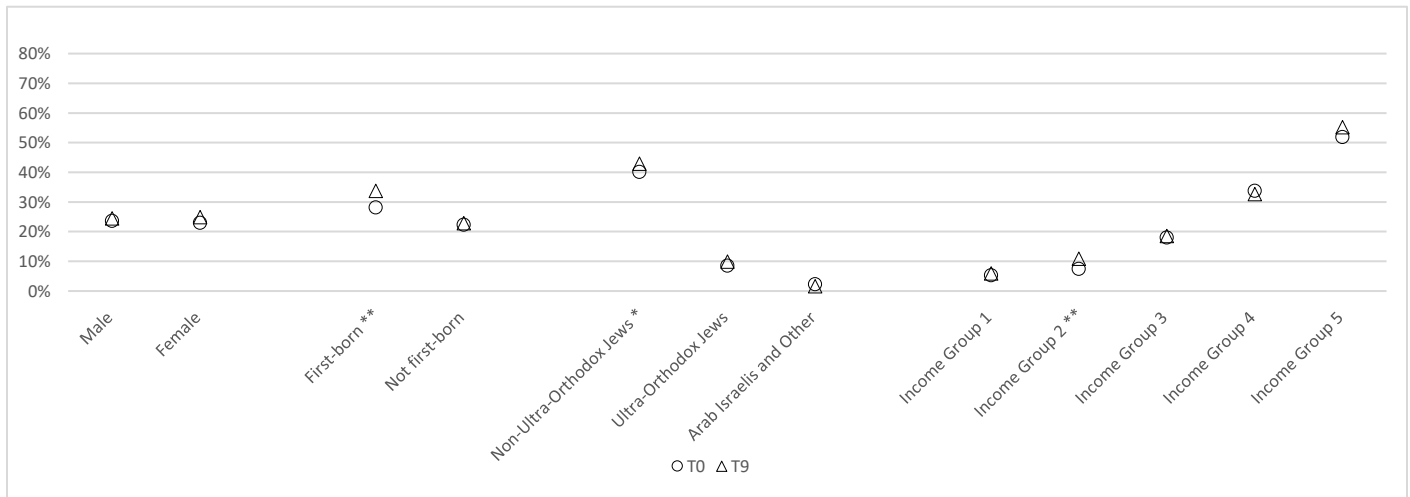
2א. בחירה פעילה

2ב. הכפלת החיסכון

2. בחירת מסלול חיסכון בסיכון גבוה

הערות: השוואה של פרופרציות מתבצעת עבור כל תנאי טיפול מול קבוצת הביקורת. מובהקות סטטיסטית: $0.01 > P^{**}$; $0.05 > P^*$.

טבלה 5: התנהגויות פיננסיות מרכזיות, לפי תנאי ניסוי ומאפייני היילוד ומשק הבית:

קבוצת ניסוי										משתנה
T9	T8	T7	T6	T5	T4	T3	T2	T1	T0 - ביקורת	
A. מין הילד										
זכר (N=26,860)										
**0.579	**0.549	*0.499	*0.504	**0.512	**0.516	**0.518	**0.525	*0.499	0.466	בחירה פעילה
**0.519	**0.493	0.475	0.475	0.474	0.476	0.473	0.480	0.459	0.453	הכפלת החיסכון
0.244	0.249	0.239	0.227	0.236	0.241	0.239	0.242	0.222	0.236	בחירת מסלול חיסכון גבוה
נקבה (N=25,505)										
**0.575	**0.563	*0.513	**0.515	**0.522	*0.511	0.500	**0.516	0.492	0.475	בחירה פעילה

**0.519	**0.509	0.475	*0.494	0.484	0.481	0.479	0.467	0.463	0.461	הכפלת החיסכון
0.249	0.246	0.236	0.243	0.236	0.215	0.224	0.238	0.236	0.229	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>B. סדר לידת הילד</i>										
<i>(N=8,696) בכור</i>										
**0.724	**0.690	0.633	*0.656	**0.671	**0.665	0.613	**0.694	0.631	0.594	בחירה פעילה
**0.671	0.611	0.610	0.619	*0.632	**0.634	0.594	*0.631	0.623	0.573	הכפלת החיסכון
**0.337	0.305	0.310	0.301	0.299	0.313	0.281	*0.332	0.311	0.281	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>(N=43,669) לא בכור</i>										
**0.547	**0.528	**0.479	**0.482	**0.484	**0.486	**0.490	**0.486	*0.470	0.446	בחירה פעילה
**0.488	**0.478	0.446	*0.458	0.446	0.450	0.454	0.442	0.430	0.433	הכפלת החיסכון
0.228	0.236	0.222	0.222	0.223	0.214	0.223	0.222	0.213	0.223	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>C. דת/מוצא אתני</i>										
<i>יהודים לא חרדים (N=26,261)</i>										
**0.704	**0.682	**0.621	**0.625	**0.634	**0.613	**0.630	**0.638	**0.612	0.564	בחירה פעילה
**0.703	**0.692	**0.657	*0.650	**0.662	*0.648	**0.663	**0.655	*0.646	0.616	הכפלת החיסכון
*0.429	*0.432	0.419	0.411	0.414	0.398	0.391	0.408	0.400	0.401	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>חרדים (N=15,702)</i>										
**0.594	**0.586	0.526	0.520	*0.546	**0.565	0.505	0.527	0.507	0.509	בחירה פעילה
*0.431	0.406	0.384	0.400	0.388	0.396	0.359	0.371	0.361	0.389	הכפלת החיסכון
0.099	0.094	0.089	0.079	0.088	0.078	0.086	0.099	0.092	0.085	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>ערבים ואחרים (N=10,402)</i>										
**0.233	0.206	0.180	0.193	0.185	0.184	0.207	0.207	0.185	0.172	בחירה פעילה
**0.194	0.176	0.154	0.178	0.164	0.169	0.162	0.161	0.151	0.147	הכפלת החיסכון
0.016	0.021	0.011	0.011	0.018	0.021	0.030	0.022	0.012	0.022	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>D. הכנסות משק בית (6 חודשים לפני הלידה)</i>										
<i>(N=10,473) חמישון תחתון</i>										
**0.457	*0.427	0.411	0.374	0.395	*0.432	0.389	*0.434	0.383	0.378	בחירה פעילה
0.270	0.234	0.227	0.243	0.247	0.246	0.215	0.252	0.212	0.249	הכפלת החיסכון
0.059	0.053	0.061	0.042	0.049	0.048	0.049	0.069	0.046	0.052	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>(N=10,473) חמישון 2</i>										
**0.487	**0.465	*0.438	0.420	*0.432	**0.460	0.405	0.420	*0.444	0.392	בחירה פעילה
**0.385	0.352	0.350	0.357	0.339	*0.369	0.326	*0.365	0.343	0.317	הכפלת החיסכון
**0.108	0.089	0.095	0.093	0.094	0.080	0.092	*0.102	**0.111	0.074	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>(N=10,473) חמישון 3</i>										
**0.552	**0.533	0.465	0.483	*0.495	0.454	0.490	0.478	*0.494	0.445	בחירה פעילה
**0.517	**0.508	0.468	0.463	0.461	0.441	0.465	0.442	*0.477	0.422	הכפלת החיסכון
0.185	0.190	0.185	0.182	0.167	0.153	0.162	0.170	0.151	0.180	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>(N=10,473) חמישון 4</i>										
**0.657	**0.626	0.556	*0.577	**0.596	0.568	**0.608	*0.578	0.529	0.525	בחירה פעילה
**0.652	0.633	0.627	0.621	0.625	0.626	*0.645	0.585	0.573	0.590	הכפלת החיסכון
0.326	0.343	0.316	*0.292	0.329	0.334	0.327	0.327	*0.288	0.337	בחירת מסלול בסיכון גבוה
<i>(N=10,473) חמישון עליון</i>										

**0.730	**0.713	**0.675	**0.704	**0.664	0.652	0.644	**0.696	0.631	0.609	בחירה פעילה
**0.764	**0.755	0.734	**0.757	0.720	0.709	0.708	0.728	0.704	0.699	הכפלת החיסכון
0.552	0.536	0.563	*0.578	0.541	0.525	0.508	0.538	0.556	0.518	בחירת מסלול בסיכון גבוה

הערות: השוואה של פרופורציות מתבצעת עבור כל תנאי טיפול מול קבוצת הביקורת. מובהקות סטטיסטית: $0.01 > P^{**}$; $0.05 > P^*$.

דיון ומסקנות

מחקר זה הוא ניסוי מבוקר אקראי (RCT) המקיף ביותר במסגרת תכנית חיסכון לכל ילד בישראל, ומחקר המדיניות הראשון מסוגו בעולם. מחקר זה, שנערך בשיתוף המוסד לביטוח לאומי, בדק את ההשפעה של שינוי האופן, התוכן ותדירות התקשורת של המוסד לביטוח לאומי עם ההורים על התנהגויותיהם במסגרת תכנית חיסכון לכל ילד.

הניסוי כלל קבוצת ביקורת אחת ותשע קבוצות טיפול, שכל אחת מהן נחשפה למניפולציה שונה על המסרונים והמכתבים שנשלחים להורים על ידי המוסד לביטוח לאומי. טיפולים אלו כללו שינוי תדירות משלוח המסרונים מפעמיים לשש פעמים על פני תקופה של חצי שנה (T1), שינוי תוכן ותדירות המסרונים על ידי פישוטן ושליחתם שש פעמים (T2), הוספת טכניקות של כלכלה התנהגותית לתוכן הודעות טקסט ושליחתן שש פעמים (T3), שינוי תוכן המכתב ועיצוב המעטפה במספר דרכים (T4 – T7), שינוי תוכן המכתב והודעות הטקסט ותדירות שליחת הודעת הטקסט (T8), ושינוי תוכן המכתב, תוכן הודעת הטקסט, תדירות שליחת הודעת הטקסט ושליחת הודעת הטקסט להורה נוסף (T9).

שלושת ממדי התוצאה הראשיים שחקרנו במחקר זה היו השיעורים שבהם המשתתפים (1) נרשמו באופן פעיל לתוכנית חיסכון ובחרו היכן הם רוצים להפקיד את כספם, (2) הכפילו את סכום ההפקדה החודשי על ידי העברת כספים מקצבת הילדים, ו-(3) הפקידו כספים במסלולי השקעה בסיכון גבוה. בסך הכל, תוצאות הניסוי היו חיוביות. כל קבוצות הטיפול העלו משמעותית את שיעורי ההרשמה הפעילה, וחלקן הגדילו את השיעורים שבהם ההורים הכפילו את הפקדות החיסכון שלהם. הטיפול המוצלח ביותר, T9, העלה את הבחירה הפעילה מ-47% ל-58% ואת שיעורי הכפלת ההפקדות לחיסכון מ-46% ל-52%. לו התערבות זו הייתה מיושמת עבור כלל אוכלוסיית חיסכון לכל ילד, ההשפעות המצטברות ביחס למצב הנוכחי היו משמעותיות ביותר.

יחד עם זאת, הניסוי לא הוביל לעלייה משמעותית בשיעור ההורים שבחרו במסלולי השקעה בסיכון גבוה ביחס לקבוצת הביקורת, אם כי הורים בקבוצת הטיפול היעילה ביותר נטו לבחור בהשקעות בסיכון נמוך. עם זאת, חשוב לציין שבשל שיקולים אתיים ומשפטיים, אף אחד מהניסויים לא חתר להשפיע על המשתתפים לבחור בהשקעה בסיכון גבוה.

אנו מוצאים שההתערבויות היו יעילות בדרך כלל בהנעה לבחירה פעילה בקרב כל קבוצות האוכלוסייה שבדקנו. יחד עם זאת, בקרב יהודים לא חרדים נרשמה היעילות גבוהה בהשוואה לחרדים ולערבים. ממצא זה עקבי עם ממצאיהן של הרן-רוזן ושדה אשר מדווחות על השפעה פחותה בקרב חרדים וערבים בהנעה לבחירה פעילה בתכנית חיסכון לכל ילד באמצעות משלוח הודעות טקסט. הן מציעות שהבדלים אלה נובעים מאוריינות

דיגיטלית ופיננסית נמוכה, כמו גם אמון נמוך במוסדות וחסמים תרבותיים אחרים של קבוצות אלה (Haran & Rosen & Sade, 2022). בהנעה להכפלת החיסכון של הילדים, ההתערבויות לא היו יעילות בקרב בעלי הכנסה נמוכה במיוחד (חמישון ההכנסה התחתון). שלושת המדדים הראשיים שבדקנו – הבחירה הפעילה, הכפלת החיסכון ובחירה במסלול בסיכון גבוה – עולים עם רמת ההכנסה גם בקבוצת הביקורת. אלא שמעבר למתאם זה, בבדיקת יעילות ההתערבויות נמצא שרק בעלי הכנסה בחמישון התחתון לא הושפעו מהניסוי בנטייה להכפיל את החיסכון. ממצא זה ממחיש את המגבלה של התערבויות מעין אלה, שכן ייתכן שלקבוצה עם הכנסה נמוכה אין את האמצעים להוסיף כספים נוספים לחשבון החיסכון לכל ילד שלהם. בכך יש כדי להצביע על כך ששינוי תכנית חיסכון לכל ילד לפרוגרסיבית יותר – למשל על ידי סבסוד הכפלת החיסכון באופן אוטומטי על ידי הממשלה עבור משקי בית עם ההכנסה הנמוכה ביותר – עשוי לחזק את יכולת התכנית להגדיל את ההון הכלכלי בישראל. מרכיב זה נכלל בהצעה המקורית לתכנית (Grinstein-Weiss et al., 2016).

המלצות מדיניות

ישנן מספר השלכות חשובות למחקר זה. בהתחשב במידת היעילות העקבית של ההתערבות האינטנסיבית ביותר (T9) בהשפעה על התנהגויות פיננסיות – הן מבחינת שיעורי הבחירה הפעילה והן הכפלת החיסכון של הילדים – וגודל ההשפעה המשמעותי של ההתערבות, אנו ממליצים למוסד לביטוח לאומי מודל זה. הדבר כרוך בשינוי נוסח המכתבים הקיימים של הביטוח הלאומי, עדכון הטקסט של הודעת ה-SMS והגדלת תדירותן, ושליחת ההודעות לשני ההורים או המטפלים העיקריים של הילד. מכיוון שהעלויות השוליות של כל אחד מהשינויים הללו ככל הנראה קטנות, פוטנציאל התועלת הנקיייה של יישום שינוי זה עשוי להיות משמעותי מאוד.

חשוב לציין שקבוצת ההתערבות T8 מכילה את כל אותם האלמנטים של שינוי כמו T9, חוץ מהבדל אחד – ב-T8 המסרונים נשלחו רק להורה המטפל העיקרי של היילוד ואילו ב-T9 הם נשלחו לשני המטפלים העיקריים. נמצא כי טיפול T8 היה יעיל בהשוואה לתוצאות קבוצת הביקורת, אך הוא פחות יעיל מ-T9. ממצא זה מצביע על החשיבות בשילוב שני ההורים בתקשורת מול ביטוח לאומי ובכלל בקבלת החלטות פיננסיות עבור ילדיהם.

מחקר זה מדגיש את ההזדמנויות לשפר את מצבם הכלכלי של חרדים וערבים, קבוצות אוכלוסייה הידועות כעניות. יש לפתח וליישם מדיניות והתערבויות ממוקדות יותר להגברת ההכללה הפיננסית של קבוצות אלה. יתרה מכך, כפי שצוין לעיל, שינוי מבנה התשלומים של תכנית חיסכון לכל ילד והפיכתו פרוגרסיבי יותר, עשוי לקדם ביטחון פיננסי מוגבר ובניית עושר בקרב משקי בעלי הכנסה נמוכה ושל מיעוטים, שלעיתים קרובות הם בעלי הכנסה נמוכה יותר, אוריינות פיננסית נמוכה יותר ושיעור נמוך של שימוש בשירותים פיננסיים רגילים.

ביבליוגרפיה

- Bernasek, A. & Shwiff, S. (2001) Gender, Risk, and Retirement, *Journal of Economic Issues*, 35:2, 345-356, DOI: 10.1080/00213624.2001.11506368
- Bhargava, Saurabh, and Dayanand Manoli. (2015). "Psychological Frictions and the Incomplete Take-Up of Social Benefits: Evidence from an IRS Field Experiment." *American Economic Review*, 105 (11): 3489-3529.
- Boehm, T. P., & Schlottman, A. M. (1999). Does homeownership by parents have an economic impact on their children? *Journal of Housing Economics*, 8(3), 217–232.
- Cadena, Ximena and Schoar, Antoinette, (2011), Remembering to Pay? Reminders vs. Financial Incentives for Loan Payments, No 17020, NBER Working Papers, National Bureau of Economic Research, Inc, <https://EconPapers.repec.org/RePEc:nbr:nberwo:17020>.
- Castleman, B. L., & Page, L. C. (2015). Summer nudging: Can personalized text messages and peer mentor outreach increase college going among low-income high school graduates? *Journal of Economic Behavior & Organization*, 115, 144-160.
- Castelo, N., Hardy, E., House, J., Mazar, N., Tsai, C., & Zhao, M. (2015). Moving citizens online: Using salience & message framing to motivate behavior change. *Behavioral Science & Policy*, 1(2), pp. 57–68.
- Chen, H., & Volpe, R. P. (2002). Gender Differences in Personal Financial Literacy Among College Students. *Financial Services Review*, 11(3), 289-307.
- Despard, M., Roll, S., Grinstein-Weiss, M., Hardy, B., & Oliphant, J. (2022). Can behavioral nudges and incentives help lower-income households build emergency savings with tax refunds? Evidence from field and survey experiments. *Journal of Consumer Affairs*, 57(1), 245-263.
- Dolan, P., Hallsworth, M., Halpern, D., King, D., & Vlaev, I. (2010). *MINDSPACE: influencing behaviour for public policy*.
- Dolls, M., Doerrenberg, P., Peichl, A., & Stichnoth, H. (2018). Do retirement savings increase in response to information about retirement and expected pensions? *Journal of Public Economics*, 158, 168-179.
- Duflo, E. (2003). Grandmothers and Granddaughters: Old-Age Pensions and Intrahousehold Allocation in South Africa. *The World Bank Economic Review*, 17(1), 1–25.
<http://www.jstor.org/stable/3990043>
- Elliott, W., Destin, M., & Friedline, T. (2011). Taking Stock of Ten Years of Research on the Relationship between Assets and Children's Educational Outcomes: Implications for Theory, Policy and Intervention. *Children and Youth Services Review*, 33(11), 2312-2328.

- Elliot, W., Chowa, G., Ellis, J., Chen, Z., & O'Brien, M. (2019). Combining children's savings account programs with scholarship programs: Effects on math and reading scores. *Children and Youth Service Review*, 102, 7-17.
- Fernandes, D., Lynch, J. G., Jr., & Netemeyer, R. G. (2014). Financial literacy, financial education, and downstream financial behaviors. *Management Science*, 60(8), 1861–1883. <https://doi.org/10.1287/mnsc.2013.1849>
- Finitis, D. J., Pellowski, J. A., & Johnson, B. T. (2014). Text message intervention designs to promote adherence to antiretroviral therapy (ART): a meta-analysis of randomized controlled trials. *PLoS One*, 9(2), e88166. doi: 10.1371/journal.pone.0088166.
- Gershoni, N. (2021). Increasing Successful Completion of Practical Engineering Diploma Programs. (SPI Research Brief No. 21-02). Social Policy Institute at Washington University in St. Louis.
- Gitter, S.R., & Barham, B., (2009). Conditional Cash Transfers, Shocks, and School Enrolment in Nicaragua. *Journal of Development Studies*, Taylor & Francis Journals, vol. 45(10), pages 1747-1767.
- Gjertson, Leah. (2016). Emergency Saving and Household Hardship. *Journal of Family and Economic Issues*, 37 (1): 1-17.
- Goda, G.S., Manchester, C.F., & Sojourner, A. (2012). What will my account really be worth? An experiment on exponential growth bias and retirement saving. National Bureau of Economic Research working paper 17927. Cambridge, MA: NBER.
- Green, R., K., & White, M. J. (1997) Measuring the Benefits of Homeowning: Effects on Children. *Journal of Urban Economics*, 41(3), 441-61.
- Grinstein-Weiss, M., Covington, M., Clancy, M. M., & Sherraden, M. (2016, April). A savings account for every child born in Israel: Recommendations for program implementation (CSD Policy Brief No. 16-11). St. Louis, MO: Washington University, Center for Social Development.
- Grinstein-Weiss, M., Cryder, C., Despard, M. R., Perantie, D. C., Oliphant, J. E., & Ariely, D. (2017). The role of choice architecture in promoting saving at tax time: Evidence from a large-scale field experiment. *Behavioral Science & Policy*, 3(2), 20-38.
- Grinstein-Weiss M, Shanks TR, Beverly SG. Family assets and child outcomes: evidence and directions. *Future Child*. 2014 Spring;24(1):147-70.
- Grinstein-Weiss, M., Russel, B., Gale, W., Key, C., Ariely, D. (2017). Behavioral interventions to increase tax-time saving: Evidence from a national randomized trial. *Journal of Consumer Affairs*, 51(1), 3-26.

Grinstein-Weiss, M., Pinto, O., Kondratjeva, O., Roll, S. P., Bufe, S., Barkali, N., & Gottlieb, D. (2019). Enrollment and participation in a universal child savings program: Evidence from the rollout of Israel's National Program. *Children and Youth Services Review, 101*, 225-238.

Grinstein-Weiss, M., Lee, J. S., Greeson, J. K., Han, C. K., Yeo, Y. H., & Irish, K. (2008). Fostering low-income homeownership through individual development accounts: A longitudinal, randomized experiment. *Housing Policy Debate, 19*(4), 711-739.

Grinstein-Weiss, M., Sherraden, M. W., Rohe, W., Gale, W. G., Schreiner, M., & Key, C. (2012). Long-term follow-up of individual development accounts: Evidence from the ADD experiment.

Grinstein-Weiss, M., Sherraden, M., Gale, W. G., Rohe, W. M., Schreiner, M., & Key, C. (2013). Long-term effects of Individual Development Accounts on postsecondary education: Follow-up evidence from a randomized experiment. *Economics of Education Review, 33*, 58-68.

Hall, A. K., Cole-Lewis, H., & Bernhardt, J. M. (2015). Mobile text messaging for health: a systematic review of reviews. *Annual Review of Public Health, 36*, 393-415. doi: 10.1146/annurev-publhealth-031914-122855.

Haurin, D. R., Parcel, T. L., & Haurin, R. J. (2002). Does Homeownership Affect Child Outcomes? *Real Estate Economics, 30*(4), 635-666.

Haran Rosen, M., & Sade, O. (2022). The disparate effect of nudges on minority groups. *The Review of Corporate Finance Studies, 11*(3), 605-643.

Haynes, L. C., Green, D. P., Gallagher, R., John, P., & Torgerson, D. J. (2013). Collection of Delinquent Fines: An Adaptive Randomized Trial to Assess the Effectiveness of Alternative Text Messages. *Journal of Policy Analysis and Management, 32*(4), 718-730. doi: 10.1002/pam.21717.

Hengchen Dai, Katherine L. Milkman, Jason Riis (2014) The Fresh Start Effect: Temporal Landmarks Motivate Aspirational Behavior. *Management Science*.

Hershfield, H.E., Goldstein, D.G., Sharpe, W.F., Fox, J., Yeykelvis, L., Carstensen, L.L., & Bailenson, J. (2011). Increasing saving behavior through age-progressed renderings of the future self. *Journal of Marketing Research, 48*, S23-S27.

Hira, T. K., & Loibl, C. (2008). Gender differences in investment behavior. In J. J. Xiao (Ed.), *Handbook of consumer finance research* (pp. 253–270). Springer Science + Business Media. https://doi.org/10.1007/978-0-387-75734-6_15

Ideas42. (2016). Nudging for success: Using behavioral science to improve the postsecondary student journey. New York, NY: Author. Available from: <https://www.ideas42.org/wp-content/uploads/2016/09/Nudging-For-Success-FINAL.pdf>

- IPA (Innovations for Poverty Action). 2021. 2021 Annual Report: Building a world with more evidence and less poverty.
- John, P., & Blume, T. (2018). How best to nudge taxpayers? The impact of message simplification and descriptive social norms on payment rates in a central London local authority. *Journal of Behavioral Public Administration*, 1(1). <https://doi.org/10.30636/jbpa.11.10>
- Kahneman, D. (2003). A perspective on judgment and choice: mapping bounded rationality. *American Psychology*. 58(9), 697-720.
- Karlan, D., Morten, M., & Zinman, J. (2016). A personal touch in text messaging can improve microloan repayment. *Behavioral Science & Policy*, 1(2), pp. 25–31.
- Kasy, M., & Sautmann, A. (2021). Adaptive treatment assignment in experiments for policy choice. *Econometrica*, 89(1), 113-132.
- Kim, Y., & Sherraden, M. (2011). Do Parental Assets Matter for Children’s Educational Attainment? Evidence from Mediation Tests. *Children and Youth Services Review*, 33(6), 969-979.
- Kivumbi, A., Byansi, W., Ssewamala, F., Proscovia, N., Damulira, C & Namatovu, P(2019) .. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*. 13(14)
- Lee, Y., Yao, F., & Lai, H. (2023): Should it be a hybrid? Analysis of a Taiwanese child development account scheme, *Asia Pacific Journal of Social Work and Development*, *Asia Pacific Journal of Social Work and Development*. DOI: 10.1080/02185385.2023.2179103
- Levin, I. P., Schneider, S. L., & Gaeth, G. J. (1998). All frames are not created equal: A typology and critical analysis of framing effects. *Organizational behavior and human decision processes*, 76(2), 149-188
- Lusardi, A., & Mitchell, O.M.(2008). "Planning and Financial Literacy: How Do Women Fare?," *American Economic Review*, American Economic Association, vol. 98(2), pages 413-17.
- Mani, A., Mullainathan, S., Shafir, E., & Zhao, J. (2013). Poverty impedes cognitive function. *Science*, 341(6149), 976-980.
- Mckenzie, C. R. M., & Liersch, M. J. (2011). Misunderstanding Savings Growth: Implications for Retirement Savings Behavior. *Journal of Marketing Research*, 48(SPL), S1–S13. <https://doi.org/10.1509/jmkr.48.SPL.S1>
- McKernan, S., Ratcliffe C., and K., Vinopal. (2009). Do Assets Help Families Cope With Adverse Events? Perspectives on Low-Income Working Families Brief 10. Washington, DC: Urban Institute .

- Mills, G., McKernan, S-M., Ratcliffe, C., Edelstein, S., Pergamit, M., Braga, B., Hahn, H., & Elkin, S. (2016). Building savings for success: Early impacts from the Assets for Independence Program randomized evaluation (OPRE Report #2016-59 for the US Department of Health and Human Services). Washington, DC: The Urban Institute.
- Mullainathan, S., & Shafir, E. (2013). Scarcity: Why having too little means so much. Macmillan. <https://www.hks.harvard.edu/centers/cid/publications/books/scarcity-why-having-too-little-means-so-much>
- Powell, M., & Ansic, D. (1997). Gender differences in risk behaviour in financial decision-making: An experimental analysis. *Journal of Economic Psychology*, 18(6), 605–628. [https://doi.org/10.1016/S0167-4870\(97\)00026-3](https://doi.org/10.1016/S0167-4870(97)00026-3)
- Roll, S. and Moulton, S. (2019), CREDIT COUNSELING AND CONSUMER CREDIT TRAJECTORIES. *Econ Inq*, 57: 1981-1996. <https://doi.org/10.1111/ecin.12802>
- Roll, S., Despard, M., Grinstein-Weiss, M., & Bufo, S. (2023). Emergency savings among persistently poor households: Evidence from a field experiment. *Social Work Research*, 47(1), 34-49.
- SBST (Subcommittee on the Social and Behavioral Sciences Team). (2015). *Social and Behavioral Sciences Team 2015 annual report*. Washington, DC: Executive Office of the President, National Science and Technology Council. <https://sbst.gov/download/2015%20SBST%20Annual%20Report.pdf>
- Shah, A. K., Zhao, J., Mullainathan, S., & Shafir, E. (2018). Money in the mental lives of the poor. *Social Cognition*, 36, 4– 19.
- Sherraden, M. (1990). Stakeholding: Notes on a theory of welfare based on assets. *Social Service Review*, 64(4), 580-601.
- Sherraden, M. (1991). *Assets and the Poor: A New American Welfare Policy*. New York: ME Sharpe.
- Shobe, M., & Page-Adams, D. (2001). Assets, future orientation, and well-being: Exploring and extending Sherraden's framework. *Journal of Sociology and Social Welfare* 28(3), 109-128.
- Thaler, R., & Sunstein, C. (2008). *Nudge: Improving Decisions about Health, Wealth and Happiness*. London: Penguin Books.
- Smyrnis, G., Bateman, H., Dobrescu, I., Newell, B., & Thorp, S. (2019). The impact of projections on superannuation contributions, investment choices and engagement.
- Thakkar, J., Kurup, R., Laba, T.-L., Santo, K., Thiagalingam, A., Rodgers, A., Woodward, M., Redfern, J., & Chow, C. K. (2016). Mobile Telephone Text Messaging for Medication Adherence

in Chronic Disease: A Meta-analysis. *JAMA Internal Medicine*, 176(3), 340-349. doi: 10.1001/jamainternmed.2015.7667.

Tversky, A., & Kahneman, D. (1974). Judgment under Uncertainty: Heuristics and Biases: Biases in judgments reveal some heuristics of thinking under uncertainty. *science*, 185(4157), 1124-1131.

Williams Shanks, T. R. (2007). The Impacts of Household Wealth on Child Development. *Journal of Poverty*, 11(2), 93-11.

Zhan, M., & Sherraden, M. (2003). Assets, Expectations, and Children's Educational Achievement in Female-Headed Households. *Social Service Review*, 77(2), 191-211

נספחים

נספח 1: שינויים בתכנית חיסכון לכל ילד ו

מאז תחילת יישום התכנית חיסכון לכל ילד, בוצעו בה מספר שינויים. אנו מעריכים שההשפעה של השינויים הללו על מהלך המחקר והמסקנות שעולות ממנו הינן שוליות, אם בכלל קיימות, כפי שמפורט להלן:

1. **שינוי סכום ההפקדה החודשית:** בתחילת התוכנית הסכום שהופקד היה 50 ₪; בינואר 2019 התעדכן הסכום ל-51 ש"ח בחודש; בינואר 2022 התעדכן הסכום ל-52 ש"ח בחודש; ובינואר 2023 התעדכן הסכום ל-55 ₪ בחודש. בהתאם לעדכון סכומים אלה, גם הסכומים שהופקדו מקצבת הילדים עבור הורים שבחרו להכפיל את סכום ההפקדה, עודכנו לאותם הסכומים. לאור תאריכי העדכון, במהלך הניסוי הסכום השתנה לחלק מהמשתתפים מ-51 ₪ ל-52 ₪ בחודש. הואיל ומדובר בשינוי קטן אשר חל באופן אוניברסלי, איננו מתעניינים בו במהלך המחקר.
2. **מענק בר/בת מצווה:** החל מ-1.1.2017 השתנה גיל המענק לגיל בר/בת מצווה באופן שיותאם למין הילוד. שינוי זה התרחש לפני לחית הניסוי ולכן חל על כל המשתתפים.
3. **פרסום התכנית:** ב-11.9.22 הביטוח הלאומי יצא במסע שיווקי נרחב לתכנית במדיות השונות. מערך הניסוי לא הביא בחשבון פרסומים אלו מאחר והם יצאו בשלב מתקדם של הרצת הניסוי.
4. **שינוי ברירת המחדל:** החל מה-1.12.2022 שונתה ברירת המחדל של התכנית מפיקדון בסיכון נמוך בבנקים לפיקדון בסיכון גבוה. שינוי זה התרחש לאחר תום הניסוי (מרץ 2022) ולכן לא יצר שונות בין המשתתפים.

נספח 2: פירוט נוסחי הודעות הטקסט שנשלחו במסגרת הניסוי

שם	מספר סידורי	תזמון	הנוסחים
נוסח נוכחי - סמס ראשון-כפי שנשלח כיום	1.1	3 חודשים מהלידה; 5.5 חודשים מהלידה	על תכנית חיסכון לכל ילד שמעת? אם עדיין לא בחרת, היכנסי לאתר הביטוח הלאומי או התקשרי ל 6050*
נוסח פשוט	2.1	חודש מהלידה	שמעתם על תוכנית חיסכון לכל ילד? התכנית תסייע לכם להבטיח את עתיד ילדכם. בימים אלה נשלח אליכם מכתב מהביטוח הלאומי ובו מידע על התכנית. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו למספר 6050* כדי ללמוד עוד על התוכנית ולבחור בעצמכם.
נוסח פשוט	2.2	חודשיים מהלידה	דאגו לעתיד ילדכם על ידי בחירת מסלול החיסכון שלו בתוכנית חיסכון לכל ילד. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו 6050* כדי ללמוד עוד על התכנית ולבחור בעצמכם.

כמחצית מתקופת הבחירה שלכם לחיסכון של ילדכם בתוכנית חיסכון לכל ילד כבר עברה! היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי ללמוד עוד על התוכנית ולבחור בעצמכם.	3 חודשים מהלידה	2.3	נוסח פשוט
דאגו לעתיד ילדכם על ידי בחירת מסלול החיסכון שלו בתוכנית חיסכון לכל ילד. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי ללמוד עוד על התוכנית ולבחור בעצמכם.	4 חודשים מהלידה	2.4	נוסח פשוט
בקרוב תסתיים תקופת הבחירה של תכנית החיסכון של ילדכם באמצעות תוכנית חיסכון לכל ילד. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי ללמוד עוד על התוכנית ולבחור בעצמכם.	5 חודשים מהלידה	2.5	נוסח פשוט
ממש בקרוב תסתיים אפשרות הבחירה שלכם של תכנית החיסכון של ילדכם, בתוכנית חיסכון לכל ילד. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי ללמוד עוד על התוכנית ולבחור בעצמכם.	5.5 חודשים מהלידה	2.6	נוסח פשוט
הביטוח הלאומי מנהל תכנית חיסכון לכל ילד עד הגיעו לגיל 18. החליטו בעצמכם על החיסכון של ילדכם - הפקידו 51 ש"ח נוספים לחודש מתוך קצבת הילדים כדי להבטיח את עתיד ילדכם. היכנסו כבר היום לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי להכפיל את סכום החיסכון ולבחור בעצמכם את אפיק ההשקעה.	חודש מהלידה	3.1	נוסח התנהגותי
רוצים להיות בשליטה רבה יותר על החסכונות של ילדכם בתוכנית חיסכון לכל ילד של המוסד לביטוח לאומי? תוכלו להכפיל את החיסכון של ילדכם ולבחור את מסלול ההשקעה שלו במהירות ובקלות. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו ל*6050 כדי להתחיל לחסוך.	חודשיים מהלידה	3.2	נוסח התנהגותי
תכנית חיסכון לכל ילד של הביטוח הלאומי מאפשרת לכם לחסוך למען עתיד ילדכם. אם תבחרו להפקיד 51 ש"ח נוספים מדי חודש מתוך קצבת הילדים, תבטיחו עתיד טוב יותר לילדכם. היכנסו היום לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי להכפיל את סכום החיסכון ולבחור את אפיק ההשקעה.	3 חודשים מהלידה	3.3	נוסח התנהגותי
תכנית חיסכון לכל ילד של הביטוח הלאומי מאפשרת לכם לחסוך למען עתיד ילדכם. הורים שבחרים להפקיד 51 ש"ח נוספים מדי חודש מתוך קצבת הילדים, צפויים לחסוך לפחות 11,752 ש"ח נוספים עד גיל 18 לעומת מי שלא יבחר להכפיל. היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי להכפיל את סכום החיסכון ולבחור את אפיק ההשקעה.	4 חודשים מהלידה	3.4	נוסח התנהגותי
שימו לב! בקרוב תסתיים תקופת הבחירה של תכנית החיסכון של ילדכם במסגרת תכנית חיסכון לכל ילד של הביטוח הלאומי! אל תיתנו למישהו אחר להחליט לגבי עתיד ילדכם - החליטו בעצמכם לגבי החיסכון! היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 כדי להכפיל את סכום החיסכון ולבחור את אפיק ההשקעה.	5 חודשים מהלידה	3.5	נוסח התנהגותי
שימו לב! ממש בקרוב תסתיים תקופת הבחירה של תכנית החיסכון של ילדכם במסגרת תכנית חיסכון לכל ילד של הביטוח הלאומי! היכנסו לאתר הביטוח הלאומי או התקשרו *6050 עד [מועד אישי] כדי להכפיל את סכום החיסכון ולבחור בעצמכם את אפיק ההשקעה.	5.5 חודשים מהלידה	3.6	נוסח התנהגותי

נספח 3 : טבלת תאריכי עיבוד יילודים חדשים

מספר יילודים (כולל קבוצת הביקורת)	תאריך עיבוד
1,276	31-Oct, 2021
1,697	2-Nov, 2021
26	3-Nov, 2021
915	7-Nov, 2021
1,401	9-Nov, 2021
1,024	10-Nov, 2021
56	15-Nov, 2021
1,040	15-Nov, 2021
687	17-Nov, 2021
66	21-Nov, 2021
1,445	22-Nov, 2021
986	25-Nov, 2021
112	28-Nov, 2021
1,280	30-Nov, 2021
1,007	2-Dec, 2021
176	5-Dec, 2021
1,620	6-Dec, 2021
77	7-Dec, 2021
635	8-Dec, 2021
29	10-Dec, 2021
1,234	12-Dec, 2021
927	14-Dec, 2021
156	19-Dec, 2021
1,313	20-Dec, 2021
54	21-Dec, 2021
1,091	26-Dec, 2021
2,281	29-Dec, 2021
147	2-Jan, 2022
32	3-Jan, 2022
24	4-Jan, 2022
2,945	6-Jan, 2022
25	10-Jan, 2022
1,322	11-Jan, 2022
671	13-Jan, 2022
1,655	18-Jan, 2022
744	19-Jan, 2022
1,363	24-Jan, 2022
966	26-Jan, 2022

57	30-Jan, 2022
1,474	31-Jan, 2022
82	1-Feb, 2022
698	2-Feb, 2022
305	6-Feb, 2022
1,342	7-Feb, 2022
889	10-Feb, 2022
1,136	14-Feb, 2022
123	15-Feb, 2022
949	17-Feb, 2022
995	22-Feb, 2022
74	23-Feb, 2022
847	27-Feb, 2022
1,704	1-Mar, 2022
27	3-Mar, 2022
32	6-Mar, 2022
1,048	7-Mar, 2022
1,441	10-Mar, 2022
1,975	14-Mar, 2022
784	15-Mar, 2022
68	20-Mar, 2022
724	22-Mar, 2022
1,873	27-Mar, 2022
89	28-Mar, 2022
41	29-Mar, 2022
831	30-Mar, 2022

הערה: סה"כ תצפיות=52,113

נספח 4: מכתב מעודכן עם גרף

טל: 6050 או 8812345-04
פקס: 6028122-04
שעות סגור: א-ה 09:00-17:00
קבלת קהל: ב,ג,ה 08:30-13:00

תיק: 303118111
מס': 0113
דף 1 מתוך 2

תיק: 303118111
ג' בשבט, תשפ"ב
05 בינואר 2022
מספר הודעה: ACBEAY

ילדים
www.btl.gov.il
המוסד לביטוח לאומי
סניף - עפרים
ואדי מאלק-ס. מסחרי ארזים סמארה

לכבוד
סואנד טמא
אנבלית ת.חולקה 29 מספר 6
אנבלית 3001200

הנדון: תשלום קצבת ילדים ופתיחת תכנית חסכון עבור ותין

ברכות מקרב לב לרגל הולדת ותין, מספר זהות 1-23360408!
אשרנו את תביעתך לקצבת ילדים שתשולם בכל 20 לחדש לחשבונך נראי פרטים נוספים על הקצבה בתחתית המכתב.

פתיחת תכנית חיסכון:
אנו שמחים להודיע גם כי במסגרת זכאותך לקצבת ילדים, אנו רוצים לפתוח לכתך תכנית "חיסכון לכל ילדי", אשר בה יופקדו על ידי הביטוח הלאומי 52 ₪ בכל חודש בו משולמת קצבת ילדים, עד הניעה לגיל 18.

הכפלת החיסכון:
את יכולה להוסיף לחיסכון זה 52 ש"ח מקצבת הילדים שמשולמת לך עבורה, ובכך להכפיל את סכום החיסכון ל-104 ₪ בחודש.

בחירת מסלול החיסכון:
באפשרותך לבחור עד 19/06/22 את מסלול ההשקעה והיכן יגוהל החיסכון, מתוך הרשימה להלן:

בנקים	קופות גמל להשקעה
אוצר החייל, דיסקונט, הבינלאומי, הפועלים, יהב, לאומי, מורחי טמחות, מסד, מרכנתיל דיסקונט	אינפיניטי, אלטשולר שחם, אנליסט, הראל, הפניקס פנסיה וגמל בע"מ, מגדל מקפת, מור, מיטב דש, מגורה מבטחים, קל גמל

לידיעתך, אם תבחרי באחת מקופות הגמל, תוכלי להעביר את החיסכון לקופת גמל אחרת ולשנות את מסלול ההשקעה בכל שלב במהלך תקופת החיסכון. לעומת זאת, בחירה בחיסכון בבנק לא תאפשר לך להעביר את החיסכון לבנק אחר או לקופת גמל.

שימו לב! אם לא תבחרי עד 19/06/22, כספי החיסכון לא יופקלו, ויגוהלו באפיק השקעה שייבחר על ידי הביטוח הלאומי. לפרטים ראי באתר התכנית.

ערך הסכום צפוי לאחר 18 שנים

הפקדות 52 ₪	12545
הפקדות 104 ₪	24527

בחרי היום והתחילי לחסוך לילדתך! הפשי "חיסכון לכל ילדי" היכנסו ל-www.btl.gov.il או צלצלי למוקד 6050.

www.btl.gov.il
המוסד לביטוח לאומי
יילדים

פניף - שמרעם
ואדי מאלק-ט.ס.סמחרי ארזים סמארה

טל: 6050 או 8812345-04
פקס: 6028122-04
שעות מנחה: א-ח 17:00-8:00
קבלת קהל: ב.ג.ח 1300-0830

תיק: 303118111
מנח: 0113

דף 2 מתוך 2

אם באפשרותך להוסיף 52 לחיסכון מדי חודש, אנו מעודדים אותך לעשות כן, למען עתיד ילדתך!

מידע נוסף:
בנוסף להפקדה הרחודשית, נפקיד עבור ותיך מענקים נוספים בנקודות הזמן הבאות:

261 ש"ח	261 ש"ח	אפשרות משיכה	522 ש"ח מענק מתמידים
מענק גיל 3	מענק גיל 12	גיל 18	מענק גיל 21

בכל שנה ישלח לכם הגוף שמונה את החיסכון (הבנק או קופת הגמול) דיווח על ההפקדות ורווחי התכנית של ילדתכם. הביטוח הלאומי ישלם את דמי הניהול על החיסכון עד שילדתכם תגיע לגיל 21. לאחר גיל זה ייגבו דמי ניהול על החיסכון. לקבלת מידע מפורט על תכנית החיסכון ולבחירת מסלול ההשקעה, חפשי "חיסכון לכל ילד", היכנסי ל- www.btl.gov.il או צלצלי למוקד 6050.

מריסים נוספים על קצבת הילדים:

את זכאית מעתה לקצבת ילדים עבור 2 ילדים, אשר תשולם לך מדי חודש. סכום הקצבה החודשית: 353 ₪ (הסכום עשוי להשתנות משנת לשנת). מועד התשלום: ב-20 בכל חודש החל מחדש 01/2022.

אופן התשלום: הפקדה בחשבון 4342937 בנק לאומי לישראל בע"מ סניף אעבלין. רחוב ראשי - כפר אעבלין. אעבלין.

בכבוד רב,
יפעת הרמן-מנהלת סניף שמרעם

נספח 5 : מכתב מעודכן ללא גרף

טל: 04-8812345 או 6050
פקס: 04-6027529
שעות מנחה: א-ה 17:00-8:00
קבלת קולי: ב,ג,ה 1300-0830

תיק: 305660573
סמל: 0113

דף 1 מתוך 2

תיק: 305660573
ג' בשבט, תשפ"ב
05 בינואר 2022
מספר הודעה: A&2UKW

ילדים

www.btl.gov.il
המוסד לביטוח לאומי

סניף: נצרת
המוחזקות אזור תעשייה 3

לכבוד
קוט מריה
יפיע ת.חלוקה 1113 מספר 0
יפיע 1695500

הנדון: משלום קצבת ילדים ופתיחת תכנית חסכון עבור אמיר

ברכות מקרב לב לרגל הולדת אמיר, מספר זהות 2-22900916:

אשרנו את תביעתך לקצבת ילדים שתשולם בכל 20 לחודש לחשבונך (ראי פרטים נוספים על הקצבה בתחתית המכתב).

פתיחת תכנית חיסכון:

אנו שמחים להודיע גם כי במסגרת זכאותך לקצבת ילדים, אנו רוצים לפתוח לנך תכנית "חסכון לכל ילד", אשר בה יומקדו על ידי הביטוח הלאומי 52 ₪ בכל חודש בו משולמת קצבת ילדים, עד הגיעו לגיל 18.

הכפלת החיסכון:

את יכולה להוסיף לחיסכון זה 52 ש"ח מקצבת הילדים שמשולמת לך עבורו, ובכך להכפיל את סכום החיסכון ל-104 ₪ בחודש.

בחירת מסלול החיסכון:

באפשרותך לבחור עד 19/06/22 את מסלול ההשקעה והיכן ינוהל החיסכון, מתוך הרשימה להלן:

קופות גמל להשקעה	בנקים
אינפיניטי, אלטשולר שחם, אנליסט, הראל, הפניקס פנסיה וגמל בע"מ, מגדל מקפת, מור, מיטב דש, מגורה מבטחים, קל גמל	אוצר החייל, דיסקונט, הבינלאומי, הפועלים, יהב, לאומי, מזרחי ספחות, מסד, מרכזתיל דיסקונט

לידיעתך, אם תבחרי באחת מקופת הגמל, תוכלי להעביר את החיסכון לקופת גמל אחרת ולשנות את מסלול ההשקעה בכל שלב במהלך תקופת החיסכון. לעומת זאת, בחירה בחיסכון בבנק לא תאפשר לך להעביר את החיסכון לבנק אחר או לקופת גמל.

שימי לב! אם לא תבחרי עד 19/06/22, כספי החיסכון לא יוכפלו, וינוהלו באפיק השקעה שייבחר על ידי הביטוח הלאומי. לפרטים ראי באותר התכנית.

בחרי היום והתחילי לחסוך לילדך! חפשי "חסכון לכל ילד"

היכנסי ל-www.btl.gov.il או צלצלי למוקד 6050.

טל: 04-8812345 או 6050
פקס: 04-6027527
שעות מענה: א-ח 17:00-8:00
קבלת קהל: ב,ג,ה 1300-0830

תיק: 305660573
מנח: 0133

דף 2 מוך 2

ילדים

www.btl.gov.il
המוסד לביטוח לאומי

טל: 6070
המוסדות אזור תלמידי 3

אם באפשרותך להוסיף 52 ש"ח לחיסכון מדי חודש, אנו מעודדים אותך לעשות כן, למען עתיד ילדך!

מידע נוסף:
בנוסף להפקדת החודשית, נפקדי עבור אמיר מענקים נוספים בנקודות הזמן הבאות:

261 ש"ח	261 ש"ח	אפשרות משיכה	522 ש"ח מענק מתמידים
מענק גיל 3	מענק גיל 13	גיל 18	מענק גיל 21

בכל שנה ישלח לכם הגוף שמונהל את החיסכון (הבנק או קופת הגמול) דיווח על ההפקדות ורווחי התכנית של ילדכם. הביטוח הלאומי ישלם את דמי הניהול על החיסכון עד שילדכם יגיע לגיל 21. לאחר גיל זה ייגבו דמי ניהול על החיסכון. לקבלת מידע מפורט על תכנית החיסכון ולבחירת מסלול ההשקעה, חפשי "חיסכון לכל ילד", היכנסי ל- www.btl.gov.il או צלצלי למוקד 6050.

מרתים נוספים על קצבת הילדים:

את זכאית משנה לקצבת ילדים עבור 3 ילדים, אשר תשולם לך מדי חודש. סכום הקצבה החודשית: 550 ש"ח (סכום עשוי להשתנות משת לעת). מועד התשלום: ב-20 בכל חודש החל מרודט 01/2022.

אופן התשלום: הפקדה בחשבון 63014 בנק מרכזתיל דיסקונט בע"מ סניף ראמה הרחוב הראשי ראמה.

בכבוד רב,
יפעת הרמן-מנהלת סניף נצרת

נספח 6: מכתב בערבית לשון זכר- ההתייחסות לבן שנולד

الموضوع: دفع مخصصات الأطفال وفتح برنامج توفير لابنك

عزائنا من القلب، بمناسبة ولادة ابنك!

واقفنا على الدعوى التي قدمت لها لمخصصات الأطفال، وسدفع لك المخصصات في كل يوم 20 من الشهر في حسابك.

فتح حساب توفير

يسرنا أن نعلمك أيضاً أنه في إطار استحقاقك لمخصصات الأطفال، نريد أن نفتح لابنك برنامج "توفير لكل طفل"، سيُدفع فيه من قبل مؤسسة التأمين الوطني 52 ₪ في كل شهر تُدفع فيه مخصصات أطفال، حتى بلوغه سن 18.

مضاعفة التوفير

تستطيعين أن تضيفي لهذا التوفير 52 ₪ إضافية من مخصصات الأطفال التي تُدفع لك من أجله، وبذلك مضاعفة مبلغ التوفير لـ 104 ₪ في الشهر.

اختيار مسار التوفير

تستطيعين أن تختاري مسار الاستثمار وأين سيُدار التوفير حتى نصف سنة من يوم الولادة، من القائمة التالية:

بنوك	مسارات التوفير للاستثمار
أوتسار هحبال، ديسكونت، هينيلونومي، هيرعالييم، ياهاف، ليونومي، مزراحي طفحوت، مساد، مركنتيل ديسكونت	إقينيبي، التثولر شاحم، أناليس، إكسيلاتس جيميل وهشلموت، هرلين، مجدال مكيفيت، مور، ميطاق داش، منورا مقطحيب، كال جيميل

ليكن بذكاء، إذا اخترت صندوق توفير، تستطيعين تحويل التوفير لصندوق توفير آخر وتغيير مسار الاستثمار في كل مرحلة خلال فترة التوفير. بالمقابل، اختيار التوفير في البنك، لن يُمكنك من تحويل التوفير لبنك آخر أو لصندوق توفير.

انتهبي! إذا لم تختاري خلال ستة شهور، لن تُضاعف أموال التوفير، وسُدار بواسطة قناة الاستثمار التي تختارها مؤسسة التأمين الوطني للتفاصيل، راجعي موقع البرنامج على الإنترنت.

اختاري اليوم وايدني التوفير لابنك! ابطني عن "توفير لكل طفل"، ادخلي إلى [Error! Hyperlink reference not valid.](#) أو اتصلني على مركز الاتصال الهاتفني*6050

إذا كنت تستطيعين إتصاله 52 ₪ للتوفير شهرياً، نتشجك على الإقدام على ذلك من أجل مستقبل ابنك!

معلومات إضافية

إضافة إلى الإيداع الشهري، سنودع لابنك منحا إضافية في النقاط الزمنية التالية:

261 ₪	261 ₪	522 شيكل منحة للمواطنين
منحة سن 3	منحة سن 13	منحة سن 21
		18 سن

في كل سنة، سُرْمَل لكم الجية التي تدير التوفير (البنك أو صندوق التوفير) تقريراً عن الإيداعات وأرباح البرنامج الخاص بابتكم. سيدفع التأمين الوطني رسوم إدارة التوفير حتى يبلغ ابنك سن 21. بعد هذه السن، سُدجبي رسوم إدارة التوفير.

للحصول على معلومات مفصلة عن برنامج التوفير ولاختيار مسار استثماري، ابطني عن "توفير لكل طفل" ادخلي لموقع [Error! Hyperlink reference not valid.](#) أو اتصلني على مركز الاتصالات*6050.

باحترام،
مدير الفرع

נספח 7: מכתב בערבית בלשון נקבה- התייחסות לבת שנולדה

الموضوع: نفع مخصصات الأطفال وتفتح برنامج توفير لابنتك

تهانينا من القلب، بمناسبة ولادة ابنتك! وفقاً على الدعوى التي قدمتيا لمخصصات الأطفال وسُدَّع لك المخصصات في كل يوم 20 من الشهر في حسابك. **تفتح حساب توفير** يسرنا أن نعلمك أيضاً أنه في إطار استحقاقك لمخصصات الأطفال، نريد ان تفتح لابنتك برنامج 'توفير لكل طفل'، سُدَّع فيه من قبل مؤسسة التأمين الوطني 52 ₪ في كل شهر تُدَّع فيه مخصصات أطفال، حتى بلوغها سن 18. **مضاعفة التوفير** تستطيعين أن تضيفي لهذا التوفير 52 ₪ إضافية من مخصصات الأطفال التي تُدَّع لك من أجليها، وبذلك مضاعفة مبلغ التوفير لـ 104 ₪ في الشهر. **اختيار مسار التوفير** تستطيعين أن تختاري مسار الاستثمار وأين سيُدَّار التوفير حتى تصف سنة من يوم الولادة، من القائمة التالية:

صناديق التوفير للاستثمار	بنوك
إتفيليتي، التيوري شاحد، زاليهيت، إكيبيلاتيس جيميل، ووجتاتيمير، هيريل، مجدال وكيفيت، مور، ويوتيه، دال، منورا مططيم، كال جيميل	أوتسار هجبال، ديسكوت، هينيلياومي، هوجاليم، ياهاف، ليئومي، مزارحي طفحوت، مساد، مركنتيل ديسكوت

ليكن بعلامك، إذا اخترت صندوق توفير، تستطيعين تحويل التوفير لصندوق توفير آخر وتغيير مسار الاستثمار في كل مرحلة خلال فترة التوفير. بالمقابل، اختيار التوفير في البنك، لن يُمكنك من تحويل التوفير لبنك آخر أو لصندوق توفير. **التبهي!** إذا لم تختاري خلال ستة شهور، لن تُضاعف أموال التوفير، وسُدَّار بواسطة قناة الاستثمار التي تختارها مؤسسة التأمين الوطني. للتفاصيل، راجعي موقع البرنامج على الإنترنت.

اختاري اليوم وايديني التوفير لابنتك! ابطني عن 'توفير لكل طفل'، ادخلي إلى **Error! Hyperlink reference not valid.** أو اتصلي على مركز الاتصال بالهاتف 6050*.

إذا كنت تستطيعين إضافة 52 ₪ للتوفير شهرياً، نشجك على الإقدام على ذلك من أجل مستقبل ابنتك!

معلومات إضافية

إضافة إلى الإيداع الشهري، سُدَّع لابنتك منحا إضافية في النقاط الزمنية التالية:

منحة سن 3	منحة سن 12	سك 18	522 شيكل منحة للمواطنين
261 ₪	261 ₪	إمكانية السحب	522 شيكل منحة للمواطنين
منحة سن 3	منحة سن 12	سك 18	منحة سن 21

في كل سنة، سُرَّمَل لكم الجبهة التي تدير التوفير (البنك أو صندوق التوفير) تقريراً عن الإيداعات وأرباح البرنامج الخاص بابتنكم. سيدفع التأمين الوطني رسوم إدارة التوفير حتى تبلغ ابنتك سن 21. بعد هذه السن، سُدَّجى رسوم إدارة التوفير. للحصول على معلومات مفصلة عن برنامج التوفير واختيار مسار استثماري، ابطني عن 'توفير لكل طفل' ادخلي لموقع **Error! Hyperlink reference not valid.** أو اتصلي على مركز الاتصالات 6050*.

باحترام،
مدير الفرع

נספח 8: מעטפה מקורית

נולד לכם ילד? מזל טוב!

הביטוח הלאומי פותח תכנית חיסכון לכל ילד עד הגיעו לגיל 18!

אתם ההורים, יכולים לבחור בתוך 6 חודשים מיום הלידה, היכן יועל החיסכון, בקופת גמל להשקעה או בבנק, וכן להכפיל את סכום החיסכון.

חשוב לכם כבר עכשיו לדאוג לעתיד ילדכם? לביצוע בחירה ולהכפלת סכום החיסכון במהירות ובקלות, היכנסו לאתר הביטוח הלאומי.

נספח 9: מכתב סטנדרטי

www.btl.gov.il
המוסד לביטוח לאומי

ילדים

סניף : עפולה
מספר אוסיטיקן 2

סל : 6050 או 8812345-04
פקס : 6529140-04
שעות שבת : 17:00-8:00
קבלת קהל : מ,ג,ח 0830-1300

תיק : 203940796

תיק : 203940796
ייד בסיון, תשע"ח
28 במאי 2018

לכבוד
ד"ר אהרון
0
נין 1932000

גברת נכבדה,

הנרון : תשלום קצבת ילדים ופתיחת תכנית חיסכון לילד הנולד
קצבת ילדים
.....

אנו מברכים אותך לרגל הולדת:
בתך ג'אנא , מספר זהות 22593850-5 , שנולדה ב- 16/05/18 .
פרטים אלו נלקחו ממאגר המידע של המוסד לביטוח לאומי ואנו רואים בכך
הגשת תביעה על ירך לקצבת ילדים בגין הילדה הרשומה לעיל.
את זכאית לקצבת ילדים בכל חודש החל מ: 06/2018 .
סכום הקצבה החודשית נכון להיום הוא: 150 ש"ח.
הקצבה תשולם ב- 20 לחודש 06/2018 לחשבון הבנק שספרת בבית החולים.
מספר חשבון 28944 בבנק דיסקונט לישראל בע"מ ,
סניף עפולה , רח הנשיא 9 עפולה (11-002) .
לידיעתך,

קצבת הילדים משולמת ב- 20 בכל חודש. שיעורי הקצבה מתעדכנים מעת לעת ולא
ישלחו אלייך הודעות על כך.

על פי תקנות הביטוח הלאומי, מי שששתלמת לו גמלה חייב להודיע למוסד בכתב,
על כל שינוי שחל בכתובתו, במצבו המשפחתי, בפרטי חשבון הבנק, על יציאת
ילדים לחו"ל לתקופה העולה על 3 חודשים, וכן על כל שינוי אחר העשוי להשפיע
על זכותו לגמלה.

כל חוב שלך או של בן זוגך למוסד לביטוח לאומי ינוכה מקצבת הילדים.
תיק : 0-203940796-001
מספר הודעה : AFT02E

פתיחת תכנית חיסכון
.....

אנו שמחים להודיע לך על פתיחת תכנית חיסכון לבתך ג'אנא
שנולדה ב- 16/05/18 .
בתכנית החיסכון של הילדה יוסקרו 50 ש"ח בכל חודש החל מ-06/2018, עד גיל 18.
באפשרותך לבחור היכן ינוהל החיסכון -

תובלי לבחור עד 16/11/18 היכן יגומלו כספי החיסכון של הילדה, בקופת גמל או בבנק, ובאיוזה פלולל יושקעו הכספים, אם לא תבחרו עד פועד זה, כספי החיסכון יגומלו בקופת גמל שתיבחר באופן אקראי מהוך חרשימת למלך.

קופת גמל להשקעה	בנקים
.....
אינסורנסל	אוצר החייל
אינסוניסי	דיסקונט
אלטשולר שחם	הבינלאומי
אנליסט	הסופלים
אקסלנס נשואה	יהב
הלמן אלדובי	לאומי
הרצל	מורתי ספתות
מנדל מקפת	מסד
סייב רש	פריכנתיל דיסקונט
מנורה מבטחים	
ספנות	
קל גמל	

טיוטה

ליחייטוך, אם תבחרו בקופת גמל, תובלי להעביר את החיסכון לקופת גמל אחות ולשנות את פלולל ההשקעה בכל שלב במהלך הקופת החיסכון. אם תבחרו להשוך בבנק לא תובלי להעביר את החיסכון לבנק אחר או לקופת גמל.

באפשרותך להכפיל את פכום החיסכון * את יכולה להוסיף לחיסכון עוד 50 ש"ח מקצבת הילדים ששולמת עבור הילדה, ובכך להכפיל את פכום החיסכון ל-100 ש"ח בחודש.

את סתבקשת להודיע לנו על בחירתך עד 16/11/18 באתר "חיסכון לכל ילד" - www.bly.gov.il או בטוקד הטלפוני *6050.

פירע כוסף על התכנית *

- כשיפלאו לילדה 3 שנים, יוסקר לחיסכון פנוק כפך 150 ש"ח.
- כשיפלאו לילדה 11 שנה, יוסקר לחיסכון פנוק כוסף כפך 250 ש"ח.
- כשיפלאו לילדה 18 שנה, כספי החיסכון שגמברו יפמרו לרשות הילדה, והילדה תוכל להשוך אותם באישור ההודעה.
- אם כספי החיסכון לא יישככו עד שיפלאו לילדה 18 שנה, יוסקר לחיסכון פנוק כוסף כפך 350 ש"ח, והילדה תוכל להשוך את כספי החיסכון לסי החלטתה.
- בכל שנה ישלח לכס הרוך שפנהל את החיסכון (הכנוק או קופת הגמל) דיווח על ההפקדות ורווחי התכנית של הילדה.
- הכרשימת הלאומי ישלח את דמי הניהול על החיסכון עד שחילוח תגיש לגיל 18. לאחר גיל 18 ייגבר דמי הניהול מהשכום החיסכון.

לקבלת פירע פפורט על הכנית החיסכון, על הנוספים שפנהלים את החיסכון ועל האפשרות להכפיל את החיסכון, היכנסו לאתר "חיסכון לכל ילד" - www.bly.gov.il

נספח 10: מעטפה מעודכנת

